

Auteur

Job W.F. Vermeulen
Tuin 65
5103 CD Dongen
Studentnummer: 2078498

Sportnota 2011 - 2014
Een leven lang sporten in Dongen

Bijlagen

Afstudeerscriptie
Maart 2010

Stagebedrijf

Gemeente Dongen
Hoge Ham 62
5104 JJ Dongen
Tel: 0162-383200

Dienst: Welzijn, Onderwijs, Burgerzaken (WOB)
Diensthoofd: Dhr. B. van Helvoirt
Cluster: Welzijn en sport

1^e ambtelijke begeleider:

Dhr. T. Schakenraad
Beleidsondersteuner welzijn en sport

2^e ambtelijke begeleider:

Dhr. J. van Leuken
Seniorbeleidsmedewerker Welzijn & Onderwijs

Hogeschool

Fontys Economische Hogeschool Tilburg (FEHT)
Sport Economie en Communicatie (CE-SPECO)
Professor Goossenslaan 1-03
5022 DM Tilburg

1^e begeleider FEHT:

Dhr. E. Wagtmans

2^e begeleider FEHT:

Mevr. L. Reckers

Inleverdatum:
15 maart 2010

Fotografie:
Jan Stads

Inhoudsopgave

1. DOELSTELLING, UITGANGSPUNTEN, RANDVOORWAARDEN EN TOETSINGSCRITERIA ALGEMENE SPORTBELEIDSKADER 2006-2010	4
1.1.1 <i>Het beleidskader met betrekking tot verzelfstandiging en privatisering</i>	<i>5</i>
1.1.2 <i>Het huidige beleid m.b.t. het verstrekken van een investeringssubsidie (de zgn. 1/3-regeling)</i>	<i>6</i>
1.1.3 <i>Beleids- en toetsingskader</i>	<i>7</i>
2. TUSSENEVALUATIE SPORTBELEID 2006-2010	9
2.1.1 <i>Het toekomstige sportbeleid: Algemeen beleid</i>	<i>10</i>
2.1.2 <i>Het sportvoorzieningenbeleid</i>	<i>12</i>
2.1.3 <i>Het gericht sportbeleid</i>	<i>16</i>
3. NOTULEN FORUMAVOND	21
3.1.1 <i>Jeugd.....</i>	<i>22</i>
3.1.2 <i>Ouderen</i>	<i>24</i>
3.1.3 <i>Vrijwilligers.....</i>	<i>25</i>
3.1.4 <i>Samenwerken</i>	<i>27</i>
4. STARTNOTITIE GEMEENTERAAD	29
5. OPINIEWEERGAVE RAADSVERGADERING	34
6. SCHOOLSPORT DONGEN.....	36
6.1.1 <i>Algemene informatie</i>	<i>36</i>
6.1.2 <i>Sport kennismakingscursussen</i>	<i>36</i>
6.1.3 <i>ClubExtra</i>	<i>36</i>
7. BEGRIPPENLIJST	38
8. VISIE OP MAATSCHAPPELIJKE STAGE	40
9. WMO BELEID 'IN DONGEN DOEN WE DINGEN SAMEN'	41
9.1.1 <i>Beleidskaders Wmo.....</i>	<i>41</i>
9.1.2 <i>Visie en uitgangspunten van beleid</i>	<i>41</i>
9.1.3 <i>De huidige situatie.....</i>	<i>42</i>
10. BEZETTINGSGRAAD GEMEENTELIJKE BINNENSPORTACCOMMODATIES	44
11. BENCHMARK BEGROTINGSANALYSE.....	47
11.1.1 <i>Financiële analyse</i>	<i>47</i>
11.1.2 <i>Verantwoording begrotingsanalyse</i>	<i>47</i>
11.1.3 <i>Analyse op hoofdlijnen</i>	<i>47</i>
12. LEDENONTWIKKELING SPORTVERENIGINGEN	49
13. ONDERZOEKSRESULTATEN	50
13.1.1 <i>Respons.....</i>	<i>50</i>
13.1.2 <i>Participatie lokaal en landelijk.....</i>	<i>50</i>
13.1.3 <i>Jeugd.....</i>	<i>51</i>
13.1.4 <i>Volwassenen</i>	<i>52</i>
13.1.5 <i>Doelgroepen</i>	<i>53</i>
13.1.6 <i>Accommodaties</i>	<i>54</i>
13.1.7 <i>Vrijwilligers</i>	<i>55</i>
13.1.8 <i>Tendens.....</i>	<i>55</i>
13.1.9 <i>Beleid.....</i>	<i>56</i>
13.1.10 <i>Doelstellingen.....</i>	<i>57</i>
13.1.11 <i>Toekomst.....</i>	<i>57</i>
13.1.12 <i>Concurrentie gevoelig</i>	<i>57</i>
13.1.13 <i>Samenwerking.....</i>	<i>58</i>

14.	TEVREDENHEID GEMEENTELIJKE ACCOMMODATIES	59
14.1.1	<i>Binnensportverenigingen met betrekking tot alle binnensportaccommodaties.....</i>	59
14.1.2	<i>Tevredenheid Salamander</i>	60
14.1.3	<i>Resultaten binnensport exclusief de Salamander.....</i>	62
14.1.4	<i>Buitensport geprivatiseerd.....</i>	64
14.1.5	<i>Buitensport deels geprivatiseerd</i>	66
14.1.6	<i>Buitensport gemeentelijke accommodaties</i>	68
15.	GEMEENTELIJKE SPORTACCOMMODATIES	70
16.	LITERATUURLIJST	72

1. Doelstelling, uitgangspunten, randvoorwaarden en toetsingscriteria algemene sportbeleidskader 2006-2010

De huidige doelstelling van het sportbeleid luidt:

Het sportbeleid van de gemeente Dongen is erop gericht om te bevorderen, dat de inwoners van de gemeente Dongen naar eigen aanleg, en in overeenstemming met hun mogelijkheden op verantwoorde wijze sport kunnen beoefenen, dan wel daarbij betrokken kunnen zijn.

De daarbij gestelde uitgangspunten zijn:

1. *Sportbeoefening dient bij te dragen tot: fitheid, gezondheid, sociale ontplooiing en integratie als ook aan vorming van harmonieuze ontwikkeling van jeugd en volwassenen.*
2. *Professionele sportbeoefening of sportbeoefening met een commercieel karakter komt niet in aanmerking voor gemeentelijke ondersteuning.*
3. *De rol van de gemeente Dongen dient zowel bij de georganiseerde als ongeorganiseerde sport voorwaardenscheppend, stimulerend, coördinerend en ondersteunend te zijn.*
4. *Sportverenigingen dienen zelf ook verantwoordelijkheid te dragen voor de in gebruik zijnde accommodatie.*
5. *Mogelijkheden voor privatisering en commercialisering zijn bespreekbaar.*
6. *De levensvatbaarheid van sportverenigingen, vooral op langere termijn dient zoveel mogelijk gewaarborgd te worden.*
7. *Het streven is gericht op multifunctioneel en efficiënt gebruik van accommodaties.*

De daarbij gestelde randvoorwaarden luiden:

1. *Bij het tot stand brengen van en in stand houden van sportaccommodaties zullen de behoeften van de Dongense bevolking richtinggevend zijn.*
2. *Gemeentelijke ondersteuning zal niet verder gaan dan verantwoord is binnen de financiële mogelijkheden van de gemeente in relatie tot de omgeving van de gemeentelijke taken.*
3. *Tegen de achtergrond van de levensvatbaarheid op langere termijn dient er een evenwichtige verhouding te zijn tussen de gemeentelijke kostprijs en het in rekening te brengen tarief. Daarnaast dient ook tussen tarief en inkomsten van de vereniging, waaronder in het bijzonder contributies, een evenwichtige verhouding mogelijk te zijn.*
4. *De noodzakelijk bevonden accommodaties voor zowel de georganiseerde als ongeorganiseerde sport dienen te voldoen aan de eisen, zoals die hiervoor zijn opgesteld door erkende overkoepelende sportorganisaties.*
5. *Sportaccommodaties dienen te voldoen aan de eisen, die door het bestemmingsplan, milieuwetgeving en veilig gebruik worden gesteld.*

Tot slot zijn er ook nog toetsingscriteria geformuleerd.

Plannen en verzoeken tot nieuwbouw, uitbreiding, en subsidiëring dienen getoetst te worden aan de vraag:

1. In hoeverre een en ander een aanvulling of verbetering vormt voor het totale sportaanbod in *kwalitatieve* zin;
2. De mate waarin een en ander een aanvulling betekent voor het sportaanbod in *kwantitatieve* zin (met andere woorden, een dreigend tekort voorkomt of ongedaan maakt);
3. De mate waarin een en ander zorgt voor een vergroting van de *variëteit* van het sportaanbod (hebben we te maken met een nieuwe innoverende voorziening / activiteit of is het meer van hetzelfde);
4. De mate waarin de voorziening/activiteit de *sociale, financiële en fysieke toegankelijkheid* van het sportaanbod vergroot voor de inwoners of doelgroepen;
5. De mate waarin een en ander leidt tot versterking van het sportieve imago –promotie – van het sportaanbod.

De toetsing omvat niet alleen de vraag- en aanbodkant van het sportaanbod, maar tevens in hoeverre initiatief vanuit de Dongense situatie te realiseren valt. De realiseerbaarheid hangt samen met de organisatorische en financiële aspecten van de geplande voorziening of activiteit. Criteria ten aanzien van de organisatorische en financiële aspecten zijn:

6. Investeringsomvang van de mogelijk te ontwikkelen of aan te passen sportvoorziening;
7. Mate van financieel risico van het plan; (kans op verminderende vraag, oplopende kosten en of de spreiding van het financieel risico;
8. De termijn van projectrealisatie;
9. De mate van financiële en organisatorische participatie van de overheid en het particulier initiatief;
10. Mogelijke koppelingen van voorzieningen;
11. De mate van multifunctionaliteit;
12. De mogelijkheid tot verzelfstandiging / privatisering van de sportvoorziening;
13. De mate van organisatorische belasting voor zowel de gemeente als gebruiker;
14. De mate waarin geplande voorzieningen als katalysator voor andere initiatieven kunnen fungeren.

De matrix van bovenstaand beleidskader met wegingsfactoren is onder kopjes 8.1.3 toegevoegd.

1.1.1 Het beleidskader met betrekking tot verzelfstandiging en privatisering

Naast het algemene sportbeleidskader heeft de gemeente in de loop der jaren ook uitgangspunten en richtlijnen vastgelegd met betrekking tot verzelfstandiging en privatisering van sportaccommodaties en ten aanzien van de zogenaamde 1/3-regeling. Het beleid ten aanzien van verzelfstandiging en privatisering zal hieronder worden weergegeven. In paragraaf 3.1.3. is het beleid met betrekking tot de 1/3-regeling opgenomen.

De huidige beleidsuitgangspunten bij verzelfstandiging zijn:

Onder verzelfstandiging wordt verstaan, dat in beginsel de opstallen (kleed- en waslokalen, lichtinstallaties, bergruimten, complexafschieding, speelveldafzettingen, doelen, ballenvangers e.d.) in eigendom worden overgedragen aan de stichting / vereniging, terwijl gemeente zorg blijft dragen voor het onderhoud en de instandhouding van de speelvelden. Verzelfstandiging speelt met name bij de "groene velden "-complexen Dit omdat bij de gemeente de specifieke kennis aanwezig is voor het onderhoud van het gras en de gemeente over de materialen / mensen beschikt om het onderhoud uit te voeren. Omdat de kosten van de opstallen voor de gemeente komen te vervallen, betaalt de stichting / vereniging een lager huurtarief, dat nog uitsluitend is gebaseerd op het gebruik van de velden. De stichting / vereniging kan het onderhoud en de instandhouding van de opstallen zo veel mogelijk in zelfwerkzaamheid uitvoeren.

- Het initiatief tot verzelfstandiging gaat uit van de betrokken stichting / vereniging;
- Overdracht kan in redelijkheid plaatsvinden, nadat aan de hand van een onderhoudsinventarisatie eventueel achterstallig onderhoud is weggewerkt (0-optie);
- Ter instandhouding van de opstallen dienen garanties te worden ingebouwd middels het stellen van een verantwoordingsplicht inzake het gepleegde onderhoud en de kwaliteit van de opstallen
- Voor de opstallen wordt een recht van opstal gevestigd en voor het overige een huurovereenkomst;
- De stichting / vereniging betaalt voor het recht van opstal een jaarlijkse retributie;
- De verzelfstandiging moet voor de stichting / vereniging (voetbalaccommodaties) leiden tot een reductie van het tarief;
- Bij de gemeentelijke afweging moet duidelijk zijn, dat verzelfstandiging ook voor de gemeente leidt tot ten minste een stabilisering van de netto kosten in structurele zin;
- De investeringen die de stichting /vereniging wenst te doen in het kader van nieuwbouw, uitbreiding en onderhoud kleed / waslokalen en lichtinstallaties kunnen in aanmerking

komen voor een investeringssubsidie (zgn. 1/3 regeling).

De huidige beleidsuitgangspunten bij privatisering zijn

Onder privatisering verstaan we, dat de vereniging / stichting in beginsel zorg draagt voor het onderhoud en de instandhouding van de gehele accommodatie. De mate van privatisering wordt per vereniging afzonderlijk vastgelegd. Op dit moment komen alleen die buitensportaccommodaties voor privatisering in aanmerking, die vnl. beschikken over speelvelden met een andere ondergrond dan gras (o.a. tennis, atletiek, hockey, kunstgrasvelden e.d.). Hieraan ligt ten grondslag dat de specialistische kennis hiervoor bij de gemeente niet aanwezig is.

- Het initiatief tot privatisering gaat uit van de betrokken vereniging / stichting;
- Overdracht kan in redelijkheid plaatsvinden, nadat aan de hand van een onderhoudsinventarisatie eventueel achterstallig onderhoud is weggewerkt;
- Bij de gemeentelijke afweging moet duidelijk zijn, dat privatisering ook voor de gemeente leidt tot tenminste een stabilisering van de kosten in structurele zin;
- Voor de opstallen wordt een recht van opstal gevestigd en / of voor het overige wordt een huurovereenkomst gesloten, waarin als voorwaarde opgenomen wordt, dat de vereniging aantoont, dat er voldoende gereserveerd wordt voor groot onderhoud.

1.1.2 Het huidige beleid m.b.t. het verstrekken van een investeringssubsidie (de zgn. 1/3-regeling)

Om bij nieuwbouw / uitbreiding van de opstallen e.d. in aanmerking te komen voor een investeringssubsidie, de zogenaamde 1/3 regeling, dient aan de onderstaande voorwaarden voldaan te worden:

- De voorzieningen dienen te voldoen aan de door de NOC&NSF gestelde normen;
- Er wordt door de gemeente een lening verstrekt mits de SWS (Stichting Waarborgfonds Sport) hiervoor een borgstelling afgeeft;
- De gewenste investering dient op een zodanig tijdstip aangemeld te zijn dat deze tijdig door het gemeentebestuur kan worden beoordeeld en zo nodig in het meerjarenperspectief kan worden verwerkt.

Verder wordt aangegeven, dat verenigingen / stichtingen die een investering wensen te doen in het kader van noodzakelijke nieuwbouw / uitbreiding van de opstallen in aanmerking komen voor de 1/3 regeling te weten:

- 1/3 van de investering wordt ingebracht door de stichting / vereniging;
- 1/3 van de investering wordt door de gemeente ingebracht;
- 1/3 van de investering wordt door de gemeente als rentedragende lening verstrekt.

Het betreft opstallen die noodzakelijk zijn voor de sportbeoefening en genormeerd worden volgens de NOC&NSF richtlijnen. Gedacht wordt aan de verlichting, kleed-, douche- en toiletruimten voor sporters en scheidsrechters, materiaalberging, E.H.B.O.- ruimte e.d. Een verzoek om in aanmerking te komen voor de 1/3 regeling dient getoetst te worden aan de door de NOC&NSF gestelde minimale normen.

1.1.3 Beleids- en toetsingskader

Uitgangspunten	Weging	Waardering
Sportbeoefening dient bij te dragen aan fitheid, gezondheid, sociale ontplooiing en integratie, alsook aan vorming en harmonieuze ontwikkeling van zowel jeugd als volwassenen. De rol van de gemeente dient bij zowel de georganiseerde als ongeorganiseerde sport voorwaardenscheppend, stimulerend, coördinerend en ondersteunend te zijn. Sportverenigingen dienen zelf ook verantwoordelijkheid te dragen voor de in gebruik zijnde accommodatie (verzelfstandiging/commercialisering zijn bespreekbaar). De levensvatbaarheid van sportverenigingen vooral op langere termijn dient zoveel mogelijk gewaarborgd te worden. Het streven is gericht op multifunctioneel en efficiënt gebruik van accommodaties.	voorwaarde voorwaarde voorwaarde voorwaarde streefwaarde wegingsfactor 5	+ : voldoet - : voldoet niet + : voldoet - : voldoet niet + : voldoet - : voldoet niet + : voldoet - : voldoet niet + : voldoet - : voldoet niet
Randvoorwaarden Bij het tot stand brengen en in stand houden van sportaccommodaties zullen de behoeften van de Dongense bevolking richtinggevend zijn. Gemeente ondersteuning zal niet verder gaan dan verantwoord is binnen de financiële mogelijkheden van de gemeente in relatie tot de omgeving van de gemeentelijke taken. Tegen de achtergrond van de levensvatbaarheid op langere termijn dient er een evenwichtige verhouding te zijn tussen de gemeentelijke kostprijs en het in rekening te brengen tarief. Daarnaast dient ook tussen tarief en inkomsten van de vereniging, waaronder met name de contributies, een evenwichtige verhouding mogelijk te zijn. De noodzakelijk bevonden accommodaties voor zowel de georganiseerde als ongeorganiseerde sport dienen te voldoen aan de eisen zoals die hiervoor zijn opgesteld door de erkende overkoepelende sportorganisaties. Sportaccommodaties dienen overigens ondermeer te voldoen aan de eisen die door het bestemmingsplan, milieuwetgeving en een veilig gebruik worden gesteld.	voorwaarde voorwaarde streefwaarde wegingsfactor 5 voorwaarde voorwaarde	+ : voldoet - : voldoet niet + : voldoet - : voldoet niet + : voldoet - : voldoet niet + : voldoet - : voldoet niet + : voldoet - : voldoet niet
Criteria sportaanbod Kwaliteit - de mate van positieve beïnvloeding kwaliteit sportaanbod - de mate waarin de voorziening in de behoefte voorziet Kwantiteit - de mate van positieve beïnvloeding kwantiteit sportaanbod Diversiteit - de mate waarin de diversiteit van het sportaanbod kan toenemen Toegankelijkheid - de mate waarin de toegankelijkheid van het sportaanbod wordt vergroot Promotie - de mate waarin het imago van het sportaanbod verbeterd wordt	<u>Belangcriterium</u> wegingsfactor:3 wegingsfactor:3 wegingsfactor:3 wegingsfactor:3 wegingsfactor:3 wegingsfactor:2	<u>Invloed</u> + : positief 0 : geen - : negatief

Criteria voor realiseerbaarheid van de plannen		<u>Investeringsniveau</u>
Investeringsomvang	wegingsfactor:5	+ : laag / 0 : redelijk / -: hoog
Financieel risico		
- kans op verminderde vraag	wegingsfactor:4	+ : laag / 0 : matig / -: hoog
- kans op oplopende kosten	wegingsfactor:4	+ : laag / 0 : matig / -: hoog
		+: particulier initiatief / 0:
- spreiding van het risico	wegingsfactor:4	beide /-: overheid
De termijn van de projectrealisatie	wegingsfactor:5	+: korte termijn / 0:
		middellange termijn / -: lange
		termijn
De mate van financiële en organisatorische participatie	wegingsfactor:5	+: veel samenwerking/ 0:
		matige
		samen-. /-: geen
		samenwerking
De mate van koppeling van voorzieningen	wegingsfactor:4	+ veel /0:enige/-:geen
		koppeling
De mate van multifunctionaliteit	wegingsfactor:4	+: veel functionaliteit/ 0: enige
		functionaliteit / -: geen
		functionaliteit
De mate van verzelfstandiging van gedeelten van de sportvoorziening	wegingsfactor:5	+:groot/ 0:redelijk/ -:klein
		gedeelte
De mate van organisatorische belasting	wegingsfactor:5	+: klein / 0: enigszins/ -: groot
De mate waarin geplande voorzieningen als katalysator voor andere	wegingsfactor:3	+: sterke katalysator / 0:
initiatieven kunnen fungeren		lichte katalysator / geen
		katalysator

2. Tussenevaluatie sportbeleid 2006-2010

Evaluatie Sportnota 2006 – 2009.

Inleiding

Op 21 september 2006 heeft de raad de sportnota 2006-2009.

Met deze evaluatie willen we inzicht geven in de stand van zaken rond de uitvoering van de in de sportnota opgenomen voorstellen.

Op een aantal punten is aanpassing van de beleidsvoorstellen gewenst: in de evaluatie worden daarover voorstellen gedaan.

Dongen, augustus 2009

In deze evaluatie wordt ingegaan op de ontwikkelingen en de behaalde resultaten van de voorstellen uit de sportnota 2006-2009. Hierbij wordt de volgorde uit de nota aangehouden.

2.1.1 Het toekomstige sportbeleid: Algemeen beleid

Besluit 1.

Het huidige algemene beleidskader wordt ook van toepassing verklaard op de nieuwe beleidsperiode, met inbegrip van de aangegeven accentverschuivingen ten aanzien van:

1. de rol van de gemeente: meer accent op de stimulerende en ondersteunende rol i.p.v. voorwaardenscheppende rol;
2. het multifunctioneel gebruik van sportvoorzieningen: hieraan wordt een zwaardere wegingsfactor gehangen;
3. de hoogte van de financiële ondersteuning: er wordt aangesloten bij de beoordelingsleidraad van het subsidieprogramma , inmiddels geldt het subsidieprogramma 2009-2012;
4. met betrekking tot de criteria 1 t/m 3 : ook hier wordt aangesloten bij de beoordelingsleidraad van het subsidieprogramma;
5. criterium 11 – mate van multifunctionaliteit – krijgt een zwaardere wegingsfactor.

Wat is er gedaan.

Het algemene beleidskader is gedurende de afgelopen periode toegepast, onder andere bij de aanleg van het kunstgrasveld van VV Dongen, uitbreiden verlichting Hertog Janveld en de bouw van de Kelly van Zonzaal.

Conclusie:

Gerealiseerd.

Vervolg:

Gelet op de financiële situatie wordt bij de plannen en verzoeken tot nieuwbouw meer gewicht toegekend aan de financiële reikwijdte van de gemeente. Alleen aanvragen die noodzakelijk zijn of vanwege veiligheidsredenen ondersteuning vereisen, komen in aanmerking voor een financiële ondersteuning. Bij aanvragen voor nieuwbouw en / of aanpassingen aan de accommodatie wordt niet alleen gekeken naar het totale aanbod aan sportvoorzieningen.

Besluit 2.

Het beleidskader met betrekking tot verzelfstandiging en privatisering is ook voor de komende beleidsperiode van toepassing, met inbegrip van de volgende aanvullingen:

1. onderzocht wordt of ook de 'groene-veldencomplexen' voor privatisering in aanmerking kunnen komen (2008);
2. er vindt jaarlijks een gezamenlijke inspectie plaats naar de kwaliteit van velden en opstallen en het gepleegde onderhoud daaraan;
3. om de 3 jaren wordt de verenigingen gevraagd om inzicht in de meerjarenonderhoudsplanningen te verschaffen en in de bedragen die jaarlijks door moeten worden voor het groot onderhoud.

Wat is er gedaan.

1. De mogelijkheid om de 'groene- veldcomplexen' te privatiseren is onder de aandacht gebracht van de verenigingen. Zij hebben voor deze mogelijkheid geen interesse getoond.
2. Eenmaal per 3 jaar onderzoekt NOC&NSF de kwaliteit van de groene velden. Per veld wordt er een onderhouds- en bemestingsadvies opgesteld en aanbevelingen gedaan over het gebruik van de velden.
De gemeente en vereniging inspecteren jaarlijks de velden. De bevindingen worden getoetst aan de rapportages van het NOC&NSF en het onderhoud en gebruik worden daarop afgestemd.
3. Dit proces is nog niet geheel afgerond. Aan de geprivatiseerde verenigingen is gevraagd een meerjarenonderhoudprognose (m.o.p.) in te vullen en te bespreken. Daarbij is verzocht om aan de hand van het m.o.p. de door de vereniging gereserveerde bedragen aan te geven.

Conclusie:

Gerealiseerd.

Vervolg:

Voortzetten van het jaarlijkse overleg over het onderhoud en gebruik van de accommodatie. Afzonderlijke taakstelling en eindrapportage voorleggen aan het college.

Eenmaal per 3 jaar de accommodatie en opstallen inspecteren. Daarbij toezien op de daadwerkelijke uitvoering van het geplande groot onderhoud en het opbouwen van reserveringen daarvoor.

Besluit 3.

Het beleid met betrekking tot het verstrekken van investeringssubsidies (zgn.1/3-regeling) wordt aangescherpt, in de zin dat:

1. het dient te gaan om investeringen, die door de vereniging gedaan moeten worden om daarmee te kunnen voldoen aan de normen van het NOC/NSF;
2. het betreft accommodaties en voorzieningen, die nodig zijn voor de sportbeoefening en binnen de normeringen en richtlijnen van NOC/NSF worden aangevraagd;
3. tevens moet duidelijk zijn dat de gevraagde accommodatie/voorziening niet kan worden ondergebracht in een bestaande voorziening, die reeds van gemeentewege voor sportbeoefening is gerealiseerd.

Wat is er gedaan.

In de afgelopen periode zijn er geen aanvragen geweest om in aanmerking te komen voor de zgn 1/3 regeling. De geprivatiseerde accommodaties voldoen aan de normeringen en richtlijnen van NOC/NSF.

Conclusie:

Gerealiseerd.

Vervolg:

Voortzetten van het ingezette beleid.

Besluit 4.

Het meer meetbaar maken van doelstellingen wordt met name toegepast bij het gericht sportbeleid, onder andere door – meer dan voorheen – nulmetingen te verrichten.

Wat is er gedaan.

Bij de start van de BOS projecten (jeugd tot en met 17 jaar) is als 0-meting uitgegaan van de jeugdmonitor 2006 van de GGD. Na afloop van dit project eind 2009 worden de cijfers en percentage van de jeugdmonitor 2009 gebruikt om na te gaan of de beoogde doelstellingen gehaald zijn. Bij de ontwikkeling van het ouderenproject (besluit nummer 17) is een 0-meting gedaan. De resultaten van het project zullen in een later stadium aan de hand van de 0-meting worden getoetst.

Conclusie

Gerealiseerd

Vervolg

Voortzetten van het ingezette beleid.

Besluit 5.

In de gedigitaliseerde gemeentegids aan sportverenigingen ruimte geven om informatie te plaatsen en dit breed onder de Dongense bevolking bekend te maken.

Wat is er gedaan.

Vanaf 2007 is de informatie van de sportverenigingen opgenomen in de gedigitaliseerde gemeentegids. Jaarlijks wordt aan de vereniging gevraagd hun gegevens te controleren en te actualiseren. Vervolgens worden de gegevens overgenomen in zowel de papieren als digitale gemeentegids. Tussentijdse wijzigingen en nieuwe aanmeldingen worden per direct opgenomen in de digitale gemeentegids.

Conclusie.
Gerealiseerd.

Vervolg.
Voortzetten van het ingezette beleid.

2.1.2 Het sportvoorzieningenbeleid

Besluit 6.

Met het oog op de bezettingsgraad binnensport in de toekomst met name aandacht besteden aan:

1. de sporthal, met name overdag in hal 1;
2. in alle gymnastieklokalen, voor wat betreft het weekend;
3. in De Gaasjes, voor wat betreft het gebruik overdag;

Via nader onderzoek vaststellen in hoeverre een en ander beter is te gebruiken door :

- uitbreiding / clustering van onderwijsactiviteiten;
- uitbreiding van sportactiviteiten voor andere doelgroepen (bijv. ouderen, zie ook hoofdstuk 5);
- ander / commercieel gebruik.

Wat is er gedaan.

1. De vraag naar accommodatie is in de achterliggende periode overdag iets gewijzigd tengevolge het aanbod van het onderwijs. Er zijn wat minder leerlingen, daardoor is het aantal uren licht gedaald. Door de vervanging van het schoolzwemmen door gymnastieklessen neemt het gebruik vanaf september 2009 toe. Door derden (o.a. sportverenigingen) is er overdag geen extra vraag om sportruimte geweest.
2. Het vormen van een brede school is in onderzoek. Verder wordt een onderzoek gehouden naar een verdere clustering van accommodaties
3. Eventueel ander/commercieel gebruik kan pas plaatsvinden in de sporthal als de betreffende activiteit niet kan worden ondergebracht in de sociaal culturele accommodaties. Er hebben enkele grootschalige evenementen plaatsgevonden in de sporthal (jubileumconcerten Aurora, Night of the Proms Musis Sacrum. Andere aanvragen zijn doorverwezen naar de Stichting DonckHuys.
4. Het sportstimuleringsproject voor senioren is in voorbereiding en heeft nog niet geleid tot extra gebruik overdag.
5. Het gebruik van de Gaasjes overdag is iets toegenomen door de groei van het aantal gymnastieklessen van de basisschool en een nieuwe gebruiker.

Conclusie
Gerealiseerd.

Vervolg.
Zodra er het accommodatieonderzoek is afgerond, kan de verdere clustering van accommodaties worden uitgewerkt.

Besluit 7.

Het benodigde investeringsbedrag voor renovatiewerkzaamheden aan de gymzalen ad € 143.124,- verwerken in de gemeentelijke meerjarenbegroting.

Nog bezien dient te worden of alle bedragen noodzakelijk zijn, in relatie tot levensduur, boekwaarde, bezettingsgraad van de accommodaties en/of wellicht clustering van voorzieningen tot besparingen kan leiden.

Wat is er gedaan.

Het benodigde investeringsbedrag is in de meerjarenbegroting verwerkt.

De renovatie van de kleedaccommodatie van gymnastieklokaal Het Wiel is uitgevoerd. De meerjarenonderhoudprognoses (m.o.p.) zijn in kaart gebracht. Aan de hand van deze m.o.p. worden de accommodaties jaarlijks geïnspecteerd. Het noodzakelijke onderhoud wordt uitgevoerd en de resultaten van de inspectie worden verwerkt in de m.o.p..

Gymnastieklokalen Otterdonk en de Schoolstraat voldoen niet meer aan de eisen. Ook deze gebouwen worden gezien in het accommodatieonderzoek.

Conclusie:

Gerealiseerd.

Vervolg.

Zodra er meer duidelijkheid is over het toekomstige gebruik van gymnastieklokalen De Schoolstraat en De Otterdonk wordt een besluit genomen over het al dan niet uitvoeren van het achterstallige onderhoud uitgevoerd zodat alle in gebruik zijnde accommodaties voldoen aan de gestelde eisen.

Besluit 8.

Verder uitwerken van de mogelijkheden tot clustering van binnensportaccommodaties Met name de opties, genoemd onder C1 t/m C3 op pagina 17, worden nader uitgewerkt. In de uitwerking moeten inhoudelijke voor- en nadelen worden betrokken, alsmede consequenties voor bezettingsgraad en financiële voor- en nadelen (kapitaalverlies /boekwaarde, bestemming / opbrengst ondergrond, investering- en onderhoudskosten, exploitatie- en beheerkosten.

De opties, zoals genoemd onder a en b, lijken op voorhand, gelet op de genoemde nadelen, niet voor deze uitwerking in aanmerking te komen.

Nadrukkelijk zal een plan moeten worden ontwikkeld, hoe de bezettingsgraad in De Gaasjes in de toekomst kan worden verhoogd.

Wat is er gedaan.

De besluitvorming over het vormen van een brede school is nog niet afgerond. Ter uitvoering van de programmabegroting 2009 gaat in 2009 een accommodatieonderzoek van start, waarin ook de clustering van de binnensportaccommodaties betrokken wordt.

Conclusie:

Gerealiseerd.

Vervolg.

Nadat er meer duidelijkheid is over de realisatie van een brede school en de uitkomst van het accommodatieonderzoek, kan er een plan ontwikkeld worden voor een mogelijke clustering van de sportaccommodaties. Daarbij zal worden gestreefd naar een zo optimaal mogelijke bezetting en dekkingspercentage voor de binnensportaccommodaties.

Ook gymnastiekzaal De Gaasjes maakt onderdeel uit van genoemd onderzoek.

Besluit 9.

Vaststellen criteria voor inroostering van de sporthal- en gymzalen (bladzijde 18 /19).

Daarnaast is besloten om het onderzoek naar het uitbesteden van toezicht, beheer en schoonmaak van de Salamander onderdeel te laten zijn van een breder onderzoek.

Wat is er gedaan.

Het indelen van de sporthallen en gymzalen gebeurt aan de hand van de vastgestelde criteria voor inroostering.

Voor de sporthal geldt dat de vraag naar sportruimte in de avonduren in de periode oktober tot en met april groter is dan het aanbod. Zijn er meerdere aanvragen voor dezelfde dagen en tijden, dan wordt de aanvraag getoetst aan de criteria voor inroostering en wordt het gebruik daarop afgestemd.

Er is nog geen onderzoek gehouden naar het uitbesteden van toezicht, beheer en schoonmaak van sporthal De Salamander. Gelet op de personele situatie wordt het beheer binnenkort opnieuw gezien. Dit vanwege het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd van enkele medewerkers. Er zullen drie verschillende scenario's uitgewerkt worden:

1. voortzetten huidig beheer
2. uitbesteden
3. het afstoten van een deel van de beheertaken.

Conclusie.

Gerealiseerd.

Vervolg.

Voortzetten van het ingezette beleid.

Besluit 10.

Met het oog op de bezettingsgraad buitensport in de toekomst met name de aandacht te laten uitgaan naar verhoging van de bezettingsgraad bij de velden van Hertog-Jan en De Gaasjes. Via nader onderzoek vaststellen hoe een en ander intensiever kan worden gebruikt en/ of er mogelijkheden aanwezig zijn tot clustering van activiteiten / voorzieningen.

Wat is er gedaan.

De vraag naar uitbreiding trainingsaccommodatie en extra wedstrijdgebruik op zaterdagochtend voor V.v. Olympia '60 is gerealiseerd op het Hertog-Jan veld. De verlichting van dit veld is daartoe verbeterd. Met deze uitbreiding van gebruik wordt het Hertog-Jan veld goed gebruikt. Het gebruik van sportveld De Gaasjes is tijdens de aanleg van het kunstgrasveld gebruikt als speel- trainingsveld door v.v. Dongen. Voor het overige is er geen vraag geweest naar extra gebruik.

Conclusie

Het voorstel is gedeeltelijk gerealiseerd.

Vervolg

Bij de vraag naar extra gebruik van voetbalvelden wordt het gebruik van het veld van de Gaasjes gepromoot.

Besluit 11.

In overleg met de gebruiker van sportcomplex De Biezen de wenselijkheid en de mogelijkheden van uitbreiding van het complex bespreken, waarbij ook de optie van een kunstgrasveld en mogelijke privatisering wordt meegenomen. Tevens dan een keuze maken om de beide gemeentelijke tennisbanen te verplaatsen c.q. op te heffen.

Wat is er gedaan.

Er heeft een onderzoek plaatsgevonden naar de noodzaak van uitbreiding van het sportcomplex. Dit heeft geleid tot de aanleg van een kunstgrasveld. Het kunstgrasveld is vanaf het najaar van 2008 in gebruik. Beide tennisbanen zijn tegen kostendekkende tarieven beschikbaar gesteld aan particuliere gebruikers. De opheffing / verplaatsing van de tennisbanen is tot dusver niet aan de orde gesteld.

Conclusie.

Het besluit is gerealiseerd.

Vervolg.

Aan de doelstelling de banen budgettair neutraal (exclusief personeelskosten) te exploiteren, wordt niet voldaan (zie besluit 14). In het kader van de bezuinigingsvoorstellen wordt een voorstel uitgewerkt om exploitatie te verbeteren.

Besluit 12.

Met betrekking tot de clustering van buitensportaccommodaties is in theorie capaciteitsruimte aanwezig voor opheffing van velden of voor een vergaande samenwerking tussen de voetbalverenigingen. Echter de nadelen die opheffing en /of vergaande samenwerking met zich meebrengt, het maatschappelijke effect en de inspanningen die hiervoor gedaan moeten worden wegen niet op tegen de gekozen insteek van meer efficiency / doelmatiger / gebruik van ruimten / velden.

De huidige situatie wordt gehandhaafd. Pas wanneer het bestaansrecht / levensvatbaarheid van een van de verenigingen in het gedrang komt wordt bezien of vergaande samenwerking / clustering een wenselijke en doelmatige optie is. In de tussentijd (2008) wordt bezien hoe bezettingsgraaddekkingspercentage van de velden van Hertog Jan en De Gaasjes kan worden verhoogd.

Wat is er gedaan.

Over de gehele linie is er sprake van een toename van het gebruik. Er is sprake van een groeiend aantal jeugdleden en van damesvoetbal. Hierdoor is het gebruik van de velden toegenomen.

Conclusie

Vanwege de geconstateerde groei en toename van het gebruik van het Hertog Janveld is de noodzaak voor clustering van buitensportaccommodaties verminderd / niet meer aanwezig.

Vervolg

Bij een uitbreiding van de vraag naar accommodatie wordt ervoor gekozen om eerst de mogelijkheden van de andere accommodaties volledig te benutten.

Besluit 13.

Ten aanzien van de bereikbaarheid van de handbalvereniging, Jeu de boulesclub en atletiekvereniging Atledo zijn er geen mogelijkheden voor het aanleggen van wegen voor gemotoriseerd verkeer.

De bewegwijzering van de accommodaties worden meegenomen in het totale object - bewegwijzeringsstelsel.

Wat is er gedaan.

De bewegwijzering van de accommodaties is uitgevoerd. Vanaf de invalswegen zijn er verwijzingen naar de sportaccommodaties geplaatst.

Conclusie:

Het besluit is uitgevoerd.

Vervolg:

Niet van toepassing.

Besluit 14.

Ten aanzien van het toekomstig accommodatietarievenbeleid is gekozen voor de 'tussen-variant Drijver & Partners': een dekkingpercentage voor de binnensport van 34% en voor de buitensport van 16%.

Wat is er gedaan.

De tarieven in de seizoenen 2006/2007, 2007/2008 en 2008/2009 zijn aangepast zoals aangegeven in de sportnota en zijn jaarlijks verhoogd met 2% prijscompensatie.

Bij de vaststelling van de programmabegroting 2009 heeft de raad besloten om als taakstellende bezuiniging de sporttarieven extra met 2% per jaar te verhogen (seizoen 2009 tot met seizoen 2012).

In het seizoen 2009/2010 is deze extra verhoging doorgevoerd.

De berekening voor de bijdrage voor het zwemmen door zwemvereniging De Vennen bleek onjuist en is inmiddels herzien. Voor de zwemvereniging betekende dit een onoverkomelijk financieel probleem. Met de vereniging is een overgangperiode afgesproken: binnen een periode van 8 jaar groeit men naar een vergoeding van 34% van de werkelijke kosten.

Conclusie:

Voor de binnensport: het uitgangspunt 'tussen-variant' Drijver& Partners: een dekkingspercentage van 34%, is gehaald en behoeft geen bijsturing.

Voor wat betreft de buitensport is op basis van de jaarrekening 2008 een dekkingspercentage behaald van 13% (zie bijlage). Dit percentage geeft niet het juiste beeld. Dat komt doordat de reservering voor de het kunstgrasveld wel is meegenomen (€ 18.333,-) maar de inkomsten (€ 6.000,-) nog niet. In december 2008 is het kunstgrasveld in gebruik genomen. De inkomsten worden voor het eerst meegenomen in de jaarrekening 2009. Wordt deze correctie doorgevoerd, dan bedraagt het dekkingspercentage 16%.

Tennisbanen De Biezen.

Bij de bezuinigtaakstelling in 2005 is besloten om de tennisbanen budgettair neutraal te exploiteren, exclusief de kostenplaats personeel gemeente. Immers: bij het opheffen van de banen blijven deze kosten drukken op de gemeentelijke begroting.

Aan de hand van de cijfers kan geconcludeerd worden, dat als gevolg van de afname van het gebruik en de verhoging van de onderhoudskosten (Diamant) niet meer voldaan wordt aan de doelstelling de banen budgettair neutraal te exploiteren.

Vervolg.

Tengevolge van de bezuinigingsmaatregel 2009 worden de tarieven voor de sportaccommodaties met 2% extra verhoogd. In 2009 wordt de doorberekening van gemeentelijke personeelskosten verhoogd van € 45,- naar € 77,- per uur. De gevolgen voor het dekkingspercentage kunnen in beeld worden gebracht zodra de cijfers van de jaarrekening 2009 bekend zijn. In het tweede kwartaal van 2010 zijn de resultaten van deze aanpassingen bekend. Deze worden verwerkt in de nieuwe sportnota.

Voor de Tennisbanen De Biezen geldt, dat het gebruik afneemt en de exploitatiekosten voor het handhaven van de accommodatie toenemen. Aan de doelstelling de banen budgettair neutraal (exclusief personeelskosten) te exploiteren, wordt niet voldaan. Een extra verhoging naar een tarief gelijk aan de huidige exploitatiekosten leidt tot onverhuurbare banen.(Stijging met ca. 25% = basistarief 2009 van € 112,- naar € 140,- per uur per baan per seizoen.) Geadviseerd wordt om in de nieuwe sportnota het handhaven of afstoten van de banen uit te werken.

2.1.3 Het gericht sportbeleid

Besluit 15.

Het BOS-project, (door het ministerie van VWS gehonoreerd met een subsidie van 50% van de kosten met een maximum van € 195.000,00) uitvoeren en evalueren;

Wat is er gedaan.

In 2006 is een 7- tal arrangementen ontwikkeld en in 2006, 2007 en 2008 uitgevoerd. De projecten voor 2009 draaien nog en worden in 2009 afgerond. Na elk jaar zijn de projecten geëvalueerd en bijgestuurd. Op 10 oktober 2007 hebben wij raadsinformatiebrief 35 met daarin de evaluatie over 2006 toegezonden. Het evaluatieverslag van 2007 en 2008 is nagenoeg afgerond en wordt in de komende maanden aan de raad ter informatie toegezonden.

Resultaten:

Voor de beginsituatie is gebruik gemaakt van de Brabantse jeugdmonitor van de GGD Hart voor Brabant 2003. Voor het project wordt dit gezien als nulmeting. In 2008 zijn de resultaten van de jeugdmonitor 2007 gepresenteerd en daaruit blijkt dat:

- het overgewicht / obesitas is afgenomen van 13 / 3 % naar 7 / 0,6 %;
- de jongeren hun gezondheid positiever ervaren dan tijdens de vorige meting in 2003: 84% naar 89%;
- de leefstijl een kleine vooruitgang laat zien;

- vermindering van de bewegingsarmoede: lid zijn van een club is afgenomen maar altijd nog hoog in vergelijking met de rest van Nederland. Het gebruik van internet is toegenomen.
- Terugdringen van overlast en daardoor een bijdrage bieden aan het vergroten van de leefbaarheid. Het gevoel van onveiligheid is iets toegenomen van 23 naar 25%. Er zijn minder jongeren slachtoffer geweest van een misdrijf 22-20%.

Conclusie:

Het Bosproject heeft geleid tot een verbetering van de gezondheidssituatie van de Dongense jeugd.

Vervolg:

Afronden en evalueren projectperiode 2009.

Na afloop van de projectperiode dient binnen 6 maanden een schriftelijk verslag aan de minister te worden gestuurd, over de activiteiten waarvoor een uitkering is verstrekt.

Uit de evaluatie van de BOS projecten kwam naar voren dat er voor het vervolg van de projecten onvoldoende (vakbekwame) vrijwilligers en of kader beschikbaar zijn voor de voorzetting van de projecten voor de jeugd tot en met 12 jaar. De projecten voor de jeugd van boven de 12 jaar worden indien mogelijk ingepast in het activiteiten aanbod van de Stichting Richting. Andere plek, bij 15.

Besluit 16.

De projecten die voortvloeien uit het BOS-project en die een meerwaarde hebben ten opzichte van de thans bestaande projecten worden ook na de projectperiode voortgezet.

Wat is er gedaan.

Dit besluit moet nog worden uitgevoerd.

Conclusie:

Niet van toepassing.

Vervolg.

Als vervolg op Het Bos-project heeft het ministerie van VWS de 'Impuls brede scholen, sport en cultuur' in het leven geroepen.

Het doel is:

- uitbreiden van het aantal brede scholen met sport- en cultuuraanbod in zowel primair als voortgezet onderwijs;
- het versterken van de sportverenigingen met het oog op hun Maatschappelijke functie en de inzet van sport en cultuur voor onderwijs, de naschoolse opvang en de wijk;
- het stimuleren van een dagelijks sport- en beweegaanbod op en rond de scholen voor alle leerlingen;
- het bevorderen dat de jeugd tot 18 jaar vertrouwt raakt met één of meer kunst- en cultuurvormen en het onder jongeren stimuleren van actieve kunstbeoefening.

Dit doel wil het ministerie bereiken met de inzet van 2500 FTE 'combinatiefuncties'.

Een combinatiefunctie is een functie waarbij een werknemer in dienst is bij één werkgever, maar gelijktijdig te werk wordt gesteld in of ten behoeve van twee werkvelden / sectoren. Een combinatiefunctie bestaat derhalve uit twee delen.

De impuls wordt uitgevoerd onder regie van de gemeenten. Gemeenten ontvangen een bijdrage van de rijksoverheid. Het betreft een structurele vergoeding. De middelen worden deels door het rijk (40%) en deels door de gemeente (60%) beschikbaar gesteld. In het eerste jaar van deelname financiert de rijksoverheid 100%.

Om voor de rijksbijdrage in aanmerking te komen verklaart de gemeente:

- dat zij xx combinatiefuncties gaan realiseren en de hiermee beoogde doelen nastreven;
- dat zij bereid zijn om (vanaf het tweede jaar) hiervoor cofinanciering in te zetten;
- dat zij een overeenkomst sluiten met lokale partijen;

- dat zij de producten en adviezen van de taskforce zoveel mogelijk zullen overnemen en gebruik maken van de beschikbare landelijke ondersteuning;
- dat zij meewerken aan de monitoring (door de VNG) van combinatiefuncties.

Na de ondertekening dient er met de lokale partners een plan van aanpak en overeenkomsten te worden opgesteld waarin afspraken gemaakt worden over het realiseren van de lokale doelen (lokaal maatwerk).

De gemeente is ingedeeld in de 3^e tranche en kan zelf aangeven of zij aan de impuls wil meedoen. Zij dient hiervoor een intentieverklaring af te geven.

Gelet op de zorgelijke financiële positie van de gemeente is aan het ministerie gevraagd of de gemeente gedeeltelijk of op een later tijdstip - wanneer er meer inzicht is in de financiële positie van de gemeente - in kan stappen.

Besluit 17.

Na vaststelling van de sportnota wordt in overleg met SWO en sportservice Noord Brabant onder regie van de gemeente een behoefte peiling uitgevoerd. Bij een gebleken voldoende belangstelling wordt een project 'senioren actief' opgezet, waarbij ook de allochtone ouderen worden betrokken. Hiervoor is een budget van € 10.000 geraamd.

Wat is er gedaan.

Het huidige sport- en beweeggedrag en de behoeften van senioren in de leeftijd van 60 tot 75 jaar zijn geïnventariseerd middels een steekproefsgewijze vragenlijst . Het huidige sport- en beweegaanbod in de gemeente is in kaart gebracht door alle sport- en ouderenorganisaties te vragen naar (mogelijke) activiteiten voor deze doelgroep.

Resultaten onderzoek:

- Uit het onderzoek blijkt, dat een groot deel van de respondenten de Nederlandse Norm voor bewegen niet haalt (minimaal 30 minuten per dag matig tot intensief bewegen). Circa 70% lijkt niet te voldoen aan de Fitnorm (minstens 3 maal per week gedurende 20 minuten intensief te bewegen).
- Het gezondheidsaspect is de belangrijkste motivatie voor senioren om te gaan sporten.
- Informatie wordt veelal verkregen uit lokale en regionale media en via de brochures en folders van de gemeente.
- 41% heeft moeite om te beginnen met sporten terwijl 11% sporten niet leuk vindt.
- Dongen kent een rijk en divers sportaanbod, waarbij driekwart van het aanbod ook door senioren kan worden beoefend.
- Er wordt weinig gewerkt met speciaal opgeleid kader voor seniorenactiviteiten.
- De sportaanbieders zijn niet goed op de hoogte van wat andere aanbieders doen.
- Ruim de helft van de respondenten ziet knelpunten bij het opstarten of uitbreiden van het seniorenaanbod.

Omdat onvoorziene werkzaamheden (wateraccumulatie, aanleg kunstgrasveld) veel ambtelijke inzet vergden, is de uitwerking van de onderdelen van de sportnota over sport voor ouderen verschoven naar 2009.

Vervolg:

De resultaten van het onderzoek worden bestudeerd en met de partners uitgewerkt tot een aanbod, met als doel het verbeteren van een gezonde leefstijl en het verhogen van deelname aan sport- en beweegactiviteiten door senioren.

Besluit 18.

SWO verzoeken meer bekendheid te geven aan de bestaande mogelijkheden voor senioren om in groepsverband te kunnen sporten en om die activiteiten beter te laten aansluiten bij de behoeften. Daarnaast bezien in hoeverre het bewegen in ongeorganiseerd verband (fietspadenplan, toeristische-recreatieve actiepunten) door ouderen kan worden bevorderd.

Wat is er gedaan.

De vraag om meer bekendheid te geven is aan de Stichting Welzijn Ouderen voorgelegd.

Daarnaast maakt de Stichting deel uit van de werkgroep “senioren actief”.

De gemeente Dongen heeft het Toeristisch Recreatief Actieplan ontwikkeld met als doel de sector toeristische- en recreatieve aantrekkelijkheid te vergroten. Onderdeel hiervan maakt uit de invoering van het knooppuntensysteem, gekoppeld aan de inrichting van startpunten voor fietsers. In dit kader zijn er ook diverse toeristische – recreatieve actiepunten uitgevoerd waarvan senioren gebruik kunnen maken.

Vervolg.

Op dit moment is er een wandel knooppuntensysteem in ontwikkeling. Met dit systeem worden de wandelroutes in Dongen gekoppeld aan de landelijke en provinciale routes en worden er verschillende startpunten ingericht. In Noord-Brabant is de lengte van het netwerk ruim 600 km waar senioren gebruik van kunnen maken.

Besluit 19.

In 2008 onder regie van de gemeente het regionale project “Kijk en doe mee dag” nieuw leven inblazen, zo mogelijk als onderdeel van een in samenwerking met vereniging “Oriëntatie” op te zetten sport kennismakingsproject voor gehandicapten.

Wat is er gedaan.

Omdat onvoorziene werkzaamheden (wateraccumulatie, aanleg kunstgrasveld) veel ambtelijke inzet vergden, is de uitwerking van de onderdelen van de sportnota over sport voor gehandicapten verschoven naar 2009.

Conclusie:

Het besluit moet nog uitgevoerd worden.

Vervolg:

In overleg met de sportverenigingen en organisaties voor mindervalide wordt gekeken hoe en op welke manier sport door gehandicapten gestimuleerd kan worden: door middel van uitbreiding van het reguliere aanbod of door speciale activiteiten zoals een sport kennismakingsproject.

Besluit 20.

Het Steunpunt Vrijwilligerswerk verzoeken zorg te dragen voor een grotere bekendheid van het Steunpunt bij verenigingen. Tevens als gemeente jaarlijks aandacht besteden aan lokale sportprestaties middels huldiging van de sportkampioenen. Jaarlijks hiervoor een budget van € 5.000,- opnemen.

Wat is er gedaan.

Uit de tweede monitor vrijwilligerswerk blijkt, dat de sportverenigingen achterblijven in het gebruik maken van het vrijwilligerssteunpunt. Desgevraagd geven de verenigingen aan dat zij voor ondersteuning vooral gebruik maken van de eigen sportbonden.

Er wordt jaarlijks een huldiging georganiseerd van de lokale sportploeg en sporter van het jaar. Er zijn twee categorieën: jeugd tot 16 jaar en sporters van 16 jaar en ouder.

Conclusie:

Het besluit is gedeeltelijk gerealiseerd.

Vervolg:

De huldiging van sportkampioenen vindt jaarlijks plaats.

In 2009 wordt het vrijwilligersbeleid geactualiseerd.

Ook het vrijwilligersbeleid rondom sportverenigingen krijgt daarin een plaats.

Besluit 21.

Bij het opstellen van het nieuwe subsidiebeleid wordt gezien of verhoging van de jeugdsubsidies wenselijk is. Verder wordt overwogen een speciale subsidie op te nemen ten

behoefte van extra activiteiten die de verenigingen voor senioren en gehandicapten organiseren.

Wat is er gedaan.

Op 9 oktober 2008 is het subsidieprogramma gemeente Dongen periode 2009-2012 vastgesteld.

In de sportnota waren destijds voorstellen opgenomen om de tarieven voor sportaccommodaties fors te verhogen. De raad heeft besloten om de tarieven laagdrempelig te houden waarmee de noodzaak om de jeugdledensubsidie extra te verhogen niet meer aan de orde was.

Om te stimuleren dat organisaties kwetsbare (eenzame) burgers / mensen met een beperking mee laten doen aan de activiteiten, is het 'meedoenfonds' ingesteld.

Verenigingen of instellingen die deze kwetsbare groepen betrekken bij activiteiten met een structureel karakter, kunnen in aanmerking komen voor een bijdrage.

Conclusie

Het besluit is uitgevoerd.

Vervolg.

Voortzetten jeugdledensubsidie en Subsidies 'meedoenfonds'.

3. Notulen forumavond

Notulen forumavond 24 november 2009

Ontvangst 19:15 uur met koffie en thee.

Aanwezigen:

Naam	Aantal personen	Verenigingen
Wim van den Broek	1	HV Dongen
Stijn Weterings	2	Tevredenheid
Marcel van Hattum	1	TC Bas Dongen
Henk Nederveen	1	Vissersvereniging Visserslust
Paul van den Hoven	1	TC Bas Dongen
Rhesy Nooyens	2	PSV De Toekomst
George Kuntz	1	MHC Liberty
Jan Laurijsen	1	V.V. Dongen
Daniel Severijns	1	V.V. Olympia'60
Leo Akkermans	1	KEHSV De Ruischvoorn
Peter van Gils	1	Van Gils Sport
Jan van Vorstenbosch	1	Fractie PVDA
R. Houkes	1	Bridgeclub Dongen
Marjo Kouwelaar	2	Jeu de Boulesclub
W. de Boek	1	TC de Wiel
Jan Vissers	1	Wielersport
Rene Vermeulen	2	V.V. Olympia'60
Frank Knoop	1	MHC Liberty
Ronald Jansen	2	Aikido Dongen/Oosterhout
Koenraad van Eersel	1	CDA
Harry van Rijswijk	1	V.V. Olympia'60
Frie Schoormans	1	KEHSV De Ruischvoorn
Peer Brouwers	1	Weiqigong
Coen Andries	1	-
Ali Turkyilmaz	1	Raadslid VPD
Ruud van der Kaa	1	V.V. Olympia'60
Marco Gruppen	1	BC Shot
Lou Huijsmans	1	VVD
Peter Suiker	1	D.P. Fractie
Gwen Vingerhoeds	1	HV Dongen
Gerdjan Kipping	1	Atledo
Nicole Akkermans	1	KVO
Marga Allard	1	CDA
Martin Montens	1	Democratisch Podium
Geert van Hoessel	1	Stichting Richting
Pieter Brooijmans	1	VVD
Hans Vereggen	1	ZV De Vennen
Albert Verschuren	1	Atledo
Karel de Geus	1	CDA
H. Barmentlo	1	TC Bas Dongen
Naam	Aantal personen	Verenigingen
E. Koeken	1	TC De Wiel

Joop Nuijten	1	
Gerrit Akkermans	1	Diamantgroep/Bas Dongen
Mark van Rijen	1	Gemeente Dongen
Ton Schakenraad	1	Gemeente Dongen
Lia Soffers	1	Gemeente Dongen
Piet Panis	1	Gemeente Dongen
Job Vermeulen	1	Gemeente Dongen

Doel en thema van de avond

De avond is bedoeld om verenigingen gezamenlijk na te laten denken over de gezamenlijke knelpunten die voortkomen uit de enquêteresultaten. De verenigingen krijgen op deze avond de gelegenheid om hun aanpak en problemen te delen. Vervolgens is het doel om gezamenlijk tot een oplossing of een stap dichterbij de oplossing te komen waarbij de samenwerking tussen de verenigingen ter sprake zal komen. "Een leven lang sporten" is het thema dat gekoppeld is aan de forumavond.

De input van deze avond is een kwalitatieve impuls aan het onderzoek- en ontwikkelingsproces van een goed nieuw beleidsplan. Na het kwalitatieve onderzoek kan er ook antwoord worden gegeven op de laatste onderzoeksvraag: in hoeverre het tot dusver gevoerde beleid aangepast moet worden?

Doel van de enquête

Het doel van de enquête is het verkrijgen van een actueel sportbeeld in Dongen. Dit beeld is belangrijk om de ambitie te kunnen toetsen en de aandachtsgebieden bloot te leggen. Waar liggen verbeterpunten? Waar gaat het goed? En hoe moeten we verder? Dat zijn de vragen die per aandachtsgebied ten grondslag liggen aan de enquêtevragen.

Inleiding

De aanwezigen op de forumavond worden geïnformeerd over de achtergronden van de verlenging van de huidige sportnota en de start in ontwikkeling voor nieuw sportbeleid. Tevens wordt het doel van de avond uiteengezet en wordt de keuze voor een enquête en het organiseren van een forumavond beargumenteerd.

Ook wordt er aandacht besteed aan de opbouw van de presentatie en de relaties naar het forum dat vervolgens zal plaatsvinden.

Start forum

Aan het forum is het thema "Een leven lang sporten" gekoppeld. Na aanleiding van de enquêteresultaten zullen de volgende onderwerpen binnen dit thema behandeld worden: jeugd, ouderen, vrijwilligers en samenwerken.

Op welke manier zijn deze thema's belangrijk voor de verenigingen? Hoe ontwikkelen de doelgroepen zich? En belangrijk, hoe houden we ze aan het sporten en/of bij de sport betrokken?

Aan de forumtafel zitten vier bestuurders uit de sport.

De voorzitter van TC Bas Dongen, Marcel van Hattum

De voorzitter van V.V. Dongen, Chris van der Waarden

De voorzitter van BC Shot, Marco Gruppen

De eigenaar van Van Gils Sport en Fitness, Peter van Gils

3.1.1 Jeugd

Voor de jeugd geldt dat ze op vroege leeftijd beginnen met een sport. Bij de verenigingen met veel jeugdliden blijkt echter ook dat er in de leeftijdscategorie 13-16 jaar veel kinderen stoppen met sporten. Met name voetbalverenigingen hebben met een extreme daling te maken (-50%). Is deze daling te verklaren en belangrijker, wat is eraan te doen. Is het aanbod voldoende passend bij de doelgroep?

Chris van der Waarden / V.V. Dongen

Bij v.v. Dongen is de terugloop ook te merken. De vereniging heeft een inventarisatie gehouden naar de reden waarom de leden gestopt zijn. De redenen zijn vaak verklaarbaar en begrijpelijk. Reden is vaak dat de sport niet bij het kind past of een andere sport gaan beoefenen.

Marcel van Hattum / TC Bas Dongen

TC Bas Dongen ziet minder terugloop bij haar oudere jeugdleden. De oudere jeugdleden die zich aanmelden hebben vaak eerst gevoetbald en gaan daarna tennissen. Wellicht is de verruwing van de voetbalsport de oorzaak van de terugloop.

Chris van der Waarden / V.V. Dongen

De verruwing zou een oorzaak kunnen zijn maar voor veel jongeren wordt werken steeds belangrijker. Voor de leden van de prestatie elftallen is weinig tot geen terugloop te zien. Deze leden voelen zich meer verbonden met de vereniging.

Peter van Gils / Van Gils Sport

Voor de jeugd heeft Van Gils Sport een aanbod bestaande uit judo en karate. De kinderen die hieraan deelnemen zijn al op jonge leeftijd begonnen. In de leeftijd 16-plus zijn er geen nieuwe aanmeldingen voor de jeugdsporten judo en karate.

Marco Gruppen / BC Shot

Ook de jeugdleden van badmintonvereniging Shot hebben meerdere interesses. Om hen te behouden is een persoonlijke begeleiding ingevoerd, wat inhoudt dat er per 4 personen een trainer is. Ook is er een verandering in trainers doorgevoerd. Eerst gaven de oudere jeugdleden de jongere leden training. Dit is inmiddels gestopt en is er volwassen begeleiding. Ondanks deze inspanningen ziet BC Shot haar ledenaantal in de oudere jeugdgroep met de helft teruglopen.

Resy Nooijens / PSV De Toekomst

Ook Paarden Sport Vereniging (PSV) De Toekomst het te maken met een leegloop door andere interesses. De overgang van het rijden van pony naar paard is een stap die niet iedereen wil maken.

Ruud van der Kaa / V.V. Olympia'60

Als vereniging lopen we achter de feiten aan. Voor onder andere dit probleem hebben we de samenwerking gezocht met de andere Dongense voetbalverenigingen. Olympia'60 probeert leegloop op te vangen met aanstelling van een jeugdcoördinator. We zetten als vereniging in op de jongste jeugd, waarbij de jeugdcoördinator, jeugdtrainers en avondcoördinatoren opleid. Dit alles om de jeugd en ouders van begin af aan goed te begeleiden.

Albert Verschuren / Atledo

Bij Atledo is de aanpak veranderd om het probleem van de terugloop in oudere jeugdleden aan te pakken. Door een splitsing van recreatieve en prestatieve sporters gaat Atledo het probleem van leegloop bij de minder talentvolle sporter tegen. Vroeger moesten de jeugdleden verplicht alle sporten beoefenen en nu hebben de sporters ook meer vrijheid voor het kiezen van enkele specifieke onderdelen. Op deze manier zijn er veel leden waarvoor het sociale aspect ook erg belangrijk is en gebeurt sporten op een recreatieve manier.

Wethouder Panis / Gemeente Dongen

De terugloop van oudere jeugdleden bij de verenigingen is een probleem van alle dag. De gemeente zal de genoemde voorbeelden inventariseren en als input voor het beleidsplan gebruiken. Het is belangrijk dat goede ideeën bewaard blijven en gedeeld kunnen worden. Hierbij denkt de wethouder aan een databank van goede ideeën.

De conclusie die getrokken worden ten aanzien van het onderwerp jeugd.

De jeugd is veeleisend en maakt haar eigen keuzes

De jeugd die vroeger meerdere sporten beoefende kiest voor één specifieke sport en krijgt een bredere kijk op de wereld.

De jeugd krijgt een socialere en bredere kijk op het leven. Hierdoor krijgt het sporten minder prioriteit.

3.1.2 Ouderen

Nederland en ook Dongen vergrijst. Steeds meer verenigingen organiseren doelgroepspecifieke activiteiten voor ouderen. Deze activiteiten hebben niet veel effect gezien de leegloop van het aantal leden bij de verenigingen (-60%). Hoe kan het aanbod beter afgestemd worden op de doelgroep? Waar heeft de doelgroep behoefte aan? Een actievere rol van ouderenorganisaties en de gemeente?

Peter van Gils / Van Gils Sport en Fitness

Het klopt dat ouderen steeds vitaler worden en langer vitaal blijven. Ook hebben deze ouderen wat meer te besteden dan vroeger. Van deze ontwikkeling profiteert de sportschool, waar persoonlijke begeleiding en een training op maat mogelijk zijn. Het aanbod past bij de fysieke mogelijkheden van de persoon. De ouderen blijven sporten tot een leeftijd van in de 70. Sporten is voor deze mensen behalve beweging ook een uitje. Vaak geldt dat voor de mensen die zich aanmelden voor de eerste keer gaan sporten en niet van een andere sport afkomstig zijn. Dat de commerciële sport wat duurder is, is geen belemmering. Men ziet die kosten als een investering in eigen gezondheid.

Marcel van Hattum / TC Bas Dongen

TC Bas Dongen ziet dat haar oudere leden vooral voortkomen uit een leven lang sporten bij de vereniging. Er is weinig nieuwe instroom van ouderen. Dit heeft wellicht te maken met het feit dat TC Bas Dongen een vereniging is die bij de bond (KNLTB) is aangesloten. Hierdoor is Bas Dongen verplicht al haar leden aan te melden bij de bond. Hiertoe behoort dan ook competitie tennis. Echter, vaak is het zo dat ouderen geen competitie meer willen spelen maar op eigen tijden met een clubje kennissen wekelijks willen tennissen. Er is geen behoefte aan verplichtingen. Wellicht dat een samenwerking met een gemeentelijke sportpas meer aansluit bij de oudere sporters, waarbij bijvoorbeeld in de daluren gebruik gemaakt kan worden van de tennisvelden en men geen lid hoeft te zijn van een vereniging.

Marco Gruppen / BC Shot

Shot ziet ook geen aanmeldingen meer van 55-plussers. Badminton is een zware sport en daarom niet geheel passend bij de oudere sporter. De oudere sporters die bij Shot actief zijn, zijn doorgegroeid vanuit de jeugdafdelingen.

Chris van der Waarden / V.V. Dongen

Boven de 40 zijn er weinig actieve voetballers. Buiten het veteranen elftal zijn er geen alternatieve mogelijkheden. Dit is één elftal. Er is in de regio een kleine veteranen competitie. Vaak spelen bij onze oudere voetballers blessures en andere lichamelijke ongemakken.

Peter van Gils / Van Gils Sport en Fitness

Voor de groep ouderen hebben wij geen specifieke wervingsactie. Wij richten ons met name op de middengroep (30-55 jaar). Wellicht dat dit ook komt omdat het huidige clubje ouderen trouw blijft komen. Verder hebben we ook niet de ruimte om de doelgroep ouderen flink uit te breiden.

Gerdjan Kipping / Atledo

Ook bij Atledo is de leegloop van ouderen terug te zien. Nieuwe volwassen leden zijn er met name in de leeftijd van 40 jaar. Dit zijn bijvoorbeeld oud voetballers zij kunnen starten met een aardig niveau. Om de terugloop aan te pakken heeft Atledo een nieuwe aanpak geïntroduceerd. Voor ouderen is het mogelijk om op een recreatieve manier te sporten. Met een programma Ouderen en bewegen wil Atledo lopen en technische atletiek combineren. Als voorstel voor de voetbal is het wellicht een idee om de spelregels aan te passen passend bij de doelgroep.

Chris van der Waarden / V.V. Dongen

Onze veteranen willen zelf graag op een groot veld voetballen en het animo voor de normale manier van voetballen is groot genoeg. Wellicht dat de organisatie van voetballen op een klein veld voor de toekomst een optie is om de mensen te behouden.

Jan Laurijsen / V.V. Dongen

Dhr. Laurijsen merkt op dat de KNVB een 55+ initiatief is gestart. De wedstrijden worden hier op een half veld gevoetbald.

Joop Nuijten / Stijldanser

Gezondheid is belangrijk om te kunnen blijven sporten maar dit is zeker geen garantie. Voor ouderen is elkaar ontmoeten ook erg belangrijk.

Marjo Kouwelaar / Jeu de Boules

De Jeu de Boules heeft geen probleem met ouderen, maar juist de jongeren zijn ons probleem. De Jeu de Boules merkt dat ouderen de gezelligheid ook erg belangrijk vinden. De jeu de boulessport is tot op hoge leeftijd goed te beoefenen.

Jan Vissers / Wielersport

In de praktijk dat ouderen ook prestatiegericht zijn en met hun lichaam bezig zijn. Ze trainen voor lange tochten, hetgeen topsport is op oudere leeftijd.

De conclusies die over het onderwerp ouderen getrokken kunnen worden

Sportieve activiteiten met de mogelijkheid om het op ieder niveau te beoefenen spreken aan. Een verplicht lidmaatschap en eventueel bijbehorende activiteiten schrikt de ouderen af. Het aanbod en de sociale contacten worden erg belangrijk gevonden. Voor sommige sporten geldt dat het aanbod niet voldoende aangepast kan worden zodat ouderen deze op latere leeftijd nog kunnen beoefenen.

3.1.3 Vrijwilligers

Zonder kader en vrijwilligers geen vereniging. Vrijwilligers op alle functies binnen de vereniging zijn van levensbelang. Landelijke cijfers, maar ook lokale cijfers laten zien dat het vinden en behouden van kader moeilijk is. Hoe en op welke manier kunnen we dit tegen gaan en opvangen? Zou het opstellen van een (vrijwilligers)beleid kunnen helpen bij het tegengaan van een vrijwilligersleegloop?

Marcel van Hattum / TC Bas Dongen

Voor de privatisering was Bas Dongen alleen in de zomermaanden geopend en waren vrijwilligers geen probleem. Na de privatisering en met alle nieuwe banen (Smashcourt) is het mogelijk om het gehele seizoen te tennissen. Daarbij komt ook dat Bas Dongen sinds de privatisering in 2005 bijna zijn verdubbeld in het aantal leden. Als bestuur heeft Bas Dongen ingezet op het creëren van een Wij-gevoel bij de vereniging. Een gevoel dat ervoor zorgt dat mensen erbij willen horen. Wat bewijst dat deze aanpak slaagt is het feit dat er een wachtrij voor baansponsors is, zelfs in deze financieel zware tijd. Daarbij houdt Bas Dongen de leden altijd voor dat het sportpark van ons allemaal is. Samen moeten zij de vereniging draaiende houden.

Wat betreft de invulling van vrijwilligersfuncties, daar zijn de commissies zelf verantwoordelijk voor, waarbij er functieprofielen zijn opgesteld voor bestuursfuncties. Dit geeft een goed beeld van de taken in de betreffende functie. De tennisvereniging waardeert de vrijwilligers en zorgt ook dat ze beloond worden in de vorm van een kerst attentie en een vrijwilligersavond. Als vereniging overweegt Bas Dongen in de toekomst een onderzoek te houden onder de leden, waarbij ze geïnteresseerd is naar de achtergronden en vakgebieden waar de leden in thuis zijn om daar in de toekomst gebruik van te kunnen maken. Ook bekijkt Bas Dongen de mogelijkheden om in de toekomst gebruik te kunnen maken van de maatschappelijke stages. Als voorstel is Bas Dongen benieuwd naar de mogelijkheid van een centraal punt voor vrijwilligers.

Wethouder Panis / Gemeente Dongen

We hebben tijdens de beursvloer toegezegd dat de mogelijkheid voor een vrijwilligersdatabase wordt onderzocht. In de toekomst zou de samenwerking met maatschappelijke stages uitgebreid kunnen worden.

Wim van den Broek / H.V. Dongen

Vrijwilligers blijven bij ons ook een probleem. We zijn zuinig op de huidige vrijwilligers en willen ze behouden door sociale activiteiten, kaderavond en de mogelijkheid tot het volgen van technische opleidingen.

Chris van der Waarden / V.V. Dongen

De afgelopen jaarvergadering heeft het bestuur het voorstel aan de leden gedaan om aan een lidmaatschap ook de verplichting tot vrijwilligersactiviteiten te koppelen. Want ook v.v. Dongen kampt met een vrijwilligersprobleem. Met 3 taken per jaar per lid zou dit probleem verholpen zijn. Het verplichten van vrijwilligerswerk brengt veel weerstand met zich mee, maar het bestuur ziet zich hiertoe genoodzaakt. Voornamelijk bij de leiders en trainers van de lagere elftallen zijn vrijwilligers een jaarlijks terugkerend probleem.

Frank Knoop / MHC Liberty

Bij Liberty zijn de leden al verplicht vrijwilligerswerkzaamheden te doen. De jeugdleden (12-13 jaar) zijn verplicht een scheidsrechterscursus te volgen. Wanneer ze deze niet gehaald hebben kunnen ze niet naar de senioren. Na het behalen van deze cursus zijn ze ook verplicht wedstrijden van de jeugd te fluiten. Bij de senioren is het ook een verplichting om als elftal bardiensten te draaien. Ook ouders van jeugdleden worden aangesproken om de jeugdteams te begeleiden.

Marjo Kouwelaar / Jeu de Boules

Ook de Jeu de Boules kent een verplichte bardienst onder de leden. Probleem is dat sommige leden hiervoor te oud worden.

Ronald Jansen / Aikido Dongen/Oosterhout

Vrijwilligers zijn bij de Aikido geen probleem. De Aikido heeft eerder te maken met een overschot, maar ze zijn dan ook maar een kleine vereniging. De trainingen worden gegeven door gekwalificeerde, betaalde trainers.

Frank Knoop / MHC Liberty

De groei van de afgelopen jaren heeft het gebrek aan vrijwilligers vergroot. Het werven vrijwilligers kost enorm veel energie. Nu er een stabilisatie is in het aantal leden hebben we hier weer wat meer tijd voor.

Gerdjan Kipping / Atledo

Bij Atledo zijn er in de breedte voldoende vrijwilligers. Atledo heeft met name een probleem om voldoende gekwalificeerde trainers te werven. Om dit op te lossen kijkt men naar stagiaires van sportopleidingen voor de toekomst.

De secretaris en voorzitter zijn recent gestopt en het invullen van deze bestuursfuncties heeft veel moeite gekost. Het starten in een dergelijke functie kent een grote drempel. Daarom is Atledo de functies nu aan het versmallen en de functies af te bakenen, zodat in de toekomst duidelijk is wat een functie inhoudt.

Chris van der Waarden / V.V. Dongen

Wanneer ik kijk naar de bestuursfunctie binnen v.v. Dongen en mijn functie als voorzitter. Na 8 jaar in het bestuur te hebben gezeten ben ik voorzitter geworden. Ik dacht dat ik wel wist wat het was en wat ik moest verwachten. Er komt echter veel meer op je af dan je denkt. Bij een grote vereniging ben je als voorzitter het boegbeeld van de club, het uithangbord. Verder is v.v. Dongen als vereniging bezig met het remmen van personen die teveel functies bij de club vervullen. Hiervoor kan het nieuwe lidmaatschap een goed handvat zijn, doordat de vrijgevalen functies door andere worden vervuld

Wethouder Panis / Gemeente Dongen

Als gemeente hebben wij met Stichting Richting een instelling die er is om sturing en opleiding voor vrijwilligers te verzorgen. Ook kennen we binnen de gemeente de vrijwilligersprijs, die vrijwilligers moet stimuleren.

De conclusies die over het onderwerp vrijwilligers getrokken kunnen worden

Vrijwilligers zijn schaars bij bijna elke vereniging. De verenigingen zijn erg zuinig op hun vrijwilligers. Maar diezelfde vrijwilligers hebben erg veel werk of werkzaamheden. Deze 'grote' functies zorgen er ook voor dat wanneer iemand stopt de drempel groot is om deze functie in te vullen. Ook heerst er veel onduidelijkheid over de functietaken en verantwoordelijkheden. Verenigingen proberen dit op te lossen door functies te versmallen en functietaken te omschrijven. Het vrijwilligersprobleem in aantal personen proberen ze op verschillende manieren op te lossen. Zowel het verplicht stellen van taken als het creëren van een Wij-gevoel worden gebruikt om de vrijwilligerstaken in te vullen.

3.1.4 Samenwerken

De samenleving ontwikkelt, de sport ontwikkelt en samenwerking tussen verenigingen ontwikkelt zich. Kan samenwerking een bijdragen leveren aan "Een leven lang sporten"? Welke samenwerking zijn er mogelijk binnen Dongen? Hoe zouden kruisverbanden met o.a. het onderwijs gelegd kunnen worden?

Chris van der Waarden / V.V. Dongen

V.V. Dongen is met de andere voetbalverenigingen uit Dongen begonnen met een Meet en Greet. Deze activiteit blijkt een goed instrument om bij elkaar in de keuken te kijken, elkaar te versterken. Onderwerp was ondermeer ook het kunstgras bij onze vereniging en dat deze voor alle verenigingen beschikbaar is. Samenwerking vindt tussen de voetbalverenigingen inmiddels al wel plaats. De Meet en Greet gaat breder dan alleen de sport naar de maatschappelijke kant van sport. Zo wordt er ook ingezet op voorlichting van drugs en drank bij jongeren. De meeste ouders waarderen dit initiatief van de vereniging. Het is een preventieve manier van aanpak.

Marco Gruppen / BC Shot

Voor BC Shot zijn er weinig samenwerkingsmogelijkheden in Dongen. Wel is er samenwerking met de bond. De jeugdleden krijgen door middel van deze samenwerking regionale trainingen in Breda aangeboden.

Gerdjan Kipping / Atledo

Atledo heeft een samenwerking met het Cambreur College. Atledo benaderd de jeugd op deze manier. Ook de combinatiefunctie zou voor de toekomst de samenwerking tussen partijen kunnen versterken. Recent is het initiatief genomen om een bijeenkomst voor de verenigingen aan het kanaal/Crispijnhof om te kijken op welke manier er een samenwerking mogelijk is.

Marcel van Hattum / TC Bas Dongen

Ook Bas Dongen heeft een samenwerking met het Cambreur College. Op deze manier laten we de leerlingen ruiken aan de sport. Voor de toekomst denkt Bas Dongen aan samenwerking op het gebied van naschoolse opvang, met commerciële bedrijven (i.c.m. een gemeentelijke sportpas), samen een groot evenement organiseren en de mogelijkheid om know-how te behouden voor de sport in Dongen.

Frank Knoop / MHC Liberty

Met de tennisvereniging en Atledo zijn al goede lijnen. Deze zouden beide verenigingen beter kunnen gebruiken. Bijvoorbeeld gezamenlijk inkopen, sportcoördinatoren en meer mogelijkheden wellicht.

Peter van Gils / Van Gils Sport en Fitness

Samenwerking is zeker mogelijk. Nu werkt ieder bedrijf en vereniging nog op zijn eigen eilandje. De rol van Van Gils zou zeker in het fysieke aspect kunnen zijn. Niet iedere vereniging heeft zijn eigen krachthonk nodig, wees welkom bij mij.

Gwen Vingerhoeds / HV Dongen

Bij HV Dongen wordt er geen specifieke krachttraining gedaan. De intensiteit is afhankelijk van de trainer die er voor de groep staat. Wel heeft Hv Dongen als vereniging een samenwerking met De Vennen Fysiotherapie.

Rhesy Nooyens / PSV de Toekomst

Ik denk dat een kleine vereniging zoals De Toekomst ook veel kunnen leren van de bestuurlijke organisatie van de grote verenigingen. Kleine verenigingen hebben behoefte om van elkaar te leren.

Chris van der Waarden / V.V. Dongen

Wij denken dat samenwerking of overleg met kleinere verenigingen altijd mogelijk is en van meerwaarde kan zijn.

Wethouder Panis / Gemeente Dongen

Ik zie op deze avond kansen voor een betere samenwerking tussen de verenigingen. De samenwerking met de gemeente is er in de vorm van de huidige schoolsport en kinderopvang. Ook de samenwerking door multifunctioneel gebruik van accommodaties kan hieraan bijdragen. Met de Kelly van Zon Zaal hebben we hier op ingespeeld. Ik kan me ook nog herinneren dat alle sportbestuurders zowel de grote als kleine verenigingen uitgenodigd zijn geweest bij de Jeu de Boules in Dongen. Deze bijeenkomst in het teken van ontmoeten en ervaringen uitwisselen zou wellicht nieuw leven ingeblazen moeten worden.

De conclusies die over het onderwerp samenwerken getrokken kunnen worden

Samenwerking is een manier om zowel individuele als gezamenlijke problemen op te kunnen lossen. De drempel om actie te ondernemen en elkaar te benaderen is groot. Door elkaar te ontmoeten op een avond zoals de forumavond geeft een aanzet tot samenwerken en het bespreken van problemen. De voedingsbodem wordt op deze manier gelegd voor een betere en intensievere samenwerking op verschillende vlakken.

Opmerking

Primondo schoolbestuur

Primondo kon niet aanwezig zijn tijdens de forumavond. Door middel van telefonisch contact met de gemeente hebben ook zij aangegeven om graag activiteiten te willen ontwikkelen om sport meer te integreren in sport en naschoolse opvang.

4. Startnotitie gemeenteraad

STARTNOTITIE ONDERWERP:

Nieuw sportbeleid 2011-2014 : inpassen in beleidskader Wmo

1. Inleiding

De huidige sportnota is eind 2006 vastgesteld. Bij de vaststelling van de programmabegroting 2009 heeft de gemeenteraad ermee ingestemd de werkingsperiode van de sportnota te verlengen tot en met 2010 en in 2009 te komen met een tussenevaluatie. Met de tussenevaluatie wordt inzicht gegeven in de stand van zaken rond de uitvoering van de in de sportnota 2006-2010 opgenomen voorstellen. Voor de periode 2011-2014 dient een nieuwe sportnota te worden geschreven.

Ten behoeve van de nieuwe sportnota willen we onderzoeken in hoeverre het huidige beleid inwoners nog steeds in staat stelt actief dan wel passief aan sportactiviteiten deel te nemen en of op welke manier het beoogde maatschappelijke effect zo optimaal mogelijk gefaciliteerd wordt.

Door wie is deze verstrekt?

De raad middels de programmabegroting 2009

2. Beleidskader/bestuurlijk kader (programma / productbegroting)

Binnen welk programma valt het besluit?

Programma 7 maatschappelijk welzijn (vastgesteld november 2004)

Wat is het beoogd maatschappelijk effect?

'In algemene zin zorg dragen dat voor de burger:

- a. een adequaat (basis-)voorzieningenaanbod op het vlak van opvang, ontplooiing, ontspanning en ontmoeting aanwezig is;
- b. welzijnstekorten op het vlak van het maatschappelijk welzijn (gezondheid, deelname aan sociaal en maatschappelijk verkeer) zijn voorkomen, verminderd of opgelost;
- c. lacunes in het voorzieningen- en activiteitenaanbod op het vlak van het maatschappelijk welzijn zijn weggenomen.'

En meer specifiek:

'Burgers sporten binnen hun mogelijkheden op verantwoorde wijze of zijn daarbij betrokken, mede ter bevordering van de gezondheid en de versterking van de sociale verbanden.

3. Politiek bestuurlijke aspecten

De huidige sportnota is eind 2006 vastgesteld. Bij de vaststelling van de programmabegroting 2009 heeft de gemeenteraad ermee ingestemd de werkingsperiode van de sportnota te verlengen tot en met 2010 en in 2009 te komen met een tussenevaluatie. In een raadsinformatiebrief van oktober 2009 hebben wij uw raad inzicht gegeven in de stand van zaken rond de uitvoering van de in de sportnota 2006-2010 opgenomen voorstellen.

In het huidige sportbeleid (2006-2010) heeft er een accentverschuiving plaatsgevonden van de voorwaardenscheppende rol naar de meer ondersteunende en stimulerende rol. Tevens is aan het multifunctioneel gebruik van sportvoorzieningen een zwaardere wegingsfactor toebedeeld. Voor de subsidiëring van sportorganisaties is de beoordelingsleidraad van het subsidieprogramma van toepassing.

Voor de ontwikkeling van de nieuwe sportnota 2011-2014 stellen wij u voor:

- Het huidige beleid te evalueren en te toetsen aan het landelijke beleid.

- Speciale aandacht te schenken aan: het beweegaanbod en de mogelijke invoering van de Impuls brede school, sport en cultuur.
- Sport nog meer te bezien in samenhang met andere beleidsterreinen zoals zorg, gezondheid, onderwijs, ouderen en groepen in Dongen die een achterstand hebben op sportgebied. Waarbij er extra aandacht wordt geschonken aan fitheid, gezondheid, de landelijke tendens (beweegnorm), sociale ontplooiing en integratie en waar mogelijk tevens bijdraagt aan het algemene WMO beleidskader. (Integraal beleid)
- Dat er bij het opstellen van de sportnota rekening gehouden wordt met betaalbaarheid, efficiency, zuinig ruimtegebruik en kwaliteit.

4. Probleemdefinitie

Wat is het probleem?

Onderliggende deelproblemen strekken zich uit over:

- Het verstrijken van de werkingsduur van de huidige sportnota.
- Actualiteit van het huidige sportbeleid: voldoen de in 2006 geformuleerde uitgangspunten, randvoorwaarden, criteria, het voorzieningenaanbod en de tarifiering nog aan de huidige ontwikkelingen van het sportbeleid? In hoeverre behoeft het huidige sportbeleid bijstelling aan de wensen en behoeften en speelt deze nog voldoende in op de knelpunten en ontwikkelingen van de verschillende sporters en sportverenigingen binnen de gemeente Dongen?

De probleemdefinitie is als volgt gedefinieerd:

Hoe kan een nieuw beleidskader sport (2011-2014) voor de gemeente Dongen ertoe bijdragen dat er, rekening houdend met de evaluatiepunten van de sportnota (2006-2010), voor de komende jaren een beleid uitgezet kan worden waarbij de inwoners van de gemeente Dongen naar eigen aanleg en in overeenstemming met hun mogelijkheden op een verantwoorde wijze sport kunnen blijven beoefenen, dan wel daarbij betrokken kunnen zijn? Dit alles afgezet tegen een verslechterend financieel perspectief.

Van wie is het probleem?

Opdracht is verstrekt door de raad tijdens de behandeling van de programmabegroting 2009.

Wat zijn de eventuele deelproblemen?

- De actualiteit van de doelstellingen;
- De actualiteit van de uitgangspunten, randvoorwaarden en criteria zoals geformuleerd in de sportnota van 2006;
- Een juiste vertaling van de knelpunten en wensen uit de evaluatie van de sportnota naar het toekomstig beleid;
- Een juiste afstemming van het voorzieningenaanbod op de behoefte binnen de Dongense gemeenschap;
- De optimale aansluiting van het sportbeleid op de landelijke en provinciale ontwikkelingen;
- De actualiteit van het doelgroepenbeleid;
- De optimale samenhang tussen het sportbeleid en overige beleidsterreinen;
- De bezettingsgraad van de sportaccommodaties;
- Financiële toetsing van het te voeren sportbeleid. Hieronder wordt verstaan: tarifiering, onderhoudsfonds, nieuwe ontwikkelingen en kostenbeheersing. Uit oogpunt van een verslechterend financieel perspectief.

5. Uitgangspunten en Randvoorwaarden

- De visie en uitgangspunten van het beleidskader Wmo zijn leidend voor het beleidskader sport;
- Gestreefd wordt naar een beleidskader gekoppeld aan een actieplan;

- De gemeente heeft er belang bij dat de sport een belangrijk aandachtspunt blijft en samenwerking tussen andere beleidskaders geïntensiveerd wordt;
- Het streven is een hoge participatie, waarbij extra aandacht uitgaat naar sportieve achterstandsgroepen.

Aan welke voorwaarden moet voldaan worden om het doel te kunnen bereiken?

Er zullen voldoende productiemiddelen beschikbaar gesteld moeten worden (menskracht, middelen, tijd en medewerking) om de doelstellingen te kunnen realiseren.

Vervolgens zullen belanghebbenden en prioritaire groepen betrokken moeten worden in het proces.

Wat zijn de grondslagen/ uitgangspunten van waaruit de doelstelling is opgebouwd?

De grondslagen zijn: sportnota 2006-2010, Wmo beleidskader 2008-2011, evaluatienota 2009.

6. Doelstelling

Voor een komende termijn van vier jaar (2011-2014) een nieuw sportbeleid formuleren met gebruikmaking van het geëvalueerde beleid in de vorm van een beleidskader sport, waarbij onderzocht wordt in welke mate het sportbeleid een bijdrage levert aan fitheid, gezondheid, de landelijke tendens (beweegnorm), invoering van de impuls brede school, sport en cultuur, sociale ontplooiing en integratie en tevens in overeenstemming is met het algemene Wmo beleidskader.

Het formuleren van een nieuw sportbeleid met gebruikmaking van het geëvalueerde beleid in de vorm van een beleidskader sport voor een komende termijn van vier jaar (2011-2014), waarbij er extra aandacht wordt geschonken aan fitheid, gezondheid, de landelijke tendens (beweegnorm), sociale ontplooiing en integratie en waar mogelijk tevens een bijdrage levert aan het algemene WMO beleidskader.

Wat wil je bereiken?

Voor 1-1-2011 dient de gemeenteraad een nieuwe nota sportbeleid te hebben vastgesteld waaruit blijkt dat:

- De doelstellingen, uitgangspunten, randvoorwaarden en criteria (weer) voldoen aan actuele en eigentijdse normen, wensen en eisen;
- Het voorzieningenaanbod en het doelgroepenbeleid afgestemd is op de lokale behoefte;
- De beleidsaanbevelingen uit het evaluatierapport op een juiste wijze zijn vertaald;
- Financiële dekking aanwezig is voor het uitvoeren van sportnota.

Door het betrekken van belanghebbende, prioritaire groepen en politiek dient voor het beleid voldoende draagvlak verkregen te worden.

7. Portefeuillehouder

Wethouder: Dhr. P.C.A.R. Panis

8. Wettelijke kaders

- Wet maatschappelijke ondersteuning
- Algemene wet bestuursrecht
- Gemeentewet
- Wet publieke gezondheid

9. Financiën

Op dit moment is er in de begroting geen extra geld uitgetrokken voor nieuw beleid in het kader van de op te stellen sportnota. Voor de uitvoering van allerlei beleidsvoornemens en acties, die voortvloeien uit de nieuwe nota sportbeleid moet vooralsnog ruimte gevonden worden binnen de bestaande middelen.

10. Betrokken actoren

(intern)

Naam	Dienst	Waarvoor
B. v. Helvoirt	WOB	Afstemming management / bestuur
J. v. Leuken	WOB	Toezen op uitvoering
L. Soffers	WOB	Wmo- en sport beleid
R. van Dinteren	CC	Tarifiering en financiële kaders
P. v. Iersel	BOR	Actualisering onderhoudsfonds binnensport
S. Spiering / R. Broeders	BOR	Actualisering onderhoudsfonds buitensport
O. van Vugt	CS	Ondersteuning communicatie
I. Kolsteren	WOB	Administratieve ondersteuning
T. Schakenraad	WOB	Opstellen sportnota
J. Vermeulen	Stagiair SPECO	Opstellen sportnota

(Extern)

Naam	Waarvoor
GGD	Cijfers gezondheid
Commerciële sportaanbieders	Informatie ongeorganiseerde sport
Sportverenigingen	Informatie georganiseerde sport
Onderwijs	Gymnastiekonderwijs
Landelijk/provinciale/lokale sportorganisaties die zich bewegen in de sport	Algemene doelgroepeninformatie

11. Communicatie

Binnen het ontwikkelingstraject van de nieuwe sportnota zullen er verschillende communicatiemiddelen en communicatielijnen ingezet worden. Bij het opstellen van een sportbeleid binnen de gemeente is het belangrijk om draagvlak te creëren intern bij zowel de gemeente bij de bestuursleden van de verenigingen en bij de inwoners van de gemeente Dongen. Communicatie speelt binnen dit traject dus een belangrijke rol.

Belangrijke communicatiemomenten zijn onderstaand uiteengezet.

Wat	Wanneer
Startnotitie	September 2009
Enquête	Oktober 2009
Terugkoppeling enquêteresultaten naar respondenten	November 2009
Forum/informatieavond (voor werkveld, raad is toehoorder)	November 2009
Infokrant	November 2009
Inspraakronde beleidskader (concept)	Januari 2010
College vaststellen beleidskader	Maart 2010
Opiniërende raad	April 2010
Definitieve vaststelling besluitvorming raad	April 2010
Definitief beleidskader inclusief actieplan sportbeleid	September/oktober 2010

12. Besluitvorming / planning

Wat	Wie	Wanneer
<i>Startnotitie</i>		September 2009
<i>Enquête bespreken+uitzetten</i>		Oktober 2009
<i>Resultaten verwerken</i>		November 2009
<i>Informatie / forumavond</i>		November 2009
<i>Infokrant</i>		November 2009
<i>Concept beleidskader</i>		December 2009
<i>Inspraakronde</i>		Januari 2010
<i>Concept aanpassen naar definitief document</i>		Februari 2010
<i>College vaststellen beleidskader</i>		Maart 2010
<i>Opiniërende raad</i>		April 2010
<i>Definitieve vaststelling en besluitvorming door raad</i>		April 2010
<i>Definitief beleidskader <u>inclusief actieplan</u> sportbeleid</i>		September/oktober 2010

13. Rapporteren voortgang**14. Bijlagen**

n.v.t.

5. Opinieweergave raadsvergadering

Opiniërende raadsvergadering 26 november 2009 (behandeld 3 december 2009)

Startnotitie Nieuwe Sportbeleid 2011-2014

Gereed voor besluitvorming: NVT

Standpunten fracties:

CDA	:
PvdA	:
Volkspartij Dongen	:
SP	:
VVD	:
Democratisch Podium:	

Korte weergave discussie:

Hieronder vindt u een samenvatting van de raadsbehandeling. Voor een volledige weergave verwijs ik u naar het verslag en het audiobestand.

De fractie van de Volkspartij heeft complimenten voor de samenstellers van de startnotitie. De enquête en de forumavond hebben waardevolle input geleverd. De fractie gaat er vanuit dat de resultaten hiervan worden meegenomen in de beleidsnota.

Uitgangspunten voor de Volkspartij zijn: 1) hoe kunnen we iedereen laten sporten, 2) hoe houden verenigingen voldoende vrijwilligers, 3) stimuleer samenwerking, wellicht via een platform en 4) breng kosten omlaag, en inkomsten omhoog, door clustering, verbetering van de bezettingsgraad en samenwerking. De fractie mist de allochtone organisaties als actor. Tenslotte roept de fractie het college op om de kosteloze BOS-projecten voor de gemeente te continueren.

De fractie van de VVD kan instemmen met de wijziging van de rol van de gemeente richting de stimulerende rol. De gemeente moet echter wel blijven zorg dragen voor goede accommodaties op betaalbaar niveau. De fractie is benieuwd naar de enquête zelf en de resultaten van de enquête. De fractie vraagt zich af waarom er geen commerciële organisaties betrokken worden bij de exploitatie van sportaccommodaties. De fractie staat clustering en multifunctioneel gebruik van accommodaties voor. De VVD doet de wethouder een voorstel om de verenigingen te betrekken bij sport voor ouderen. De fractie zou de verenigingen graag de gelegenheid willen geven om voorstellen te doen. Bij goede voorstellen kan de gemeente dan een financiële injectie geven aan de vereniging.

De fractie van het CDA constateert dat verzelfstandiging en privatisering niet geheel op draagvlak kunnen rekenen. Waarom wil het college dan toch die mogelijkheid open houden? De fractie wil het Hertog Jan veld openbaar houden, zodat daar vrij gespeeld en gesport kan worden. De fractie vraagt zich af of het de moeite is om een discussie te voeren over de NOC*NSF eisen. Moeten die altijd gevolgd worden? Of kunnen die soms niet worden losgelaten? De fractie vraagt het college om de mogelijkheden voor maatschappelijke stages bij sportverenigingen te stimuleren. Het mes snijdt daarbij aan twee kanten.

De fractie van de SP heeft moeite met de verschuiving van de rol van de gemeente. De gemeente moet juist voorwaarde scheppend zijn en zorgen voor een goed sportklimaat. Sport moet zo breed en toegankelijk mogelijk zijn. De fractie is er geen voorstander van om voorzieningen uit eigen beheer te halen. Er hoeft voor de SP in dat licht ook geen discussie gevoerd te worden over de Salamander. De fractie ziet wel mogelijkheden voor beter gebruik van elkaars voorzieningen door verenigingen. De SP is geen voorstander van huurverhogingen. Dit zal er alleen maar toe leiden dat de sport voor meer mensen moeilijker toegankelijk wordt. De fractie heeft begrepen dat afschaffing van Schoolzwemmen voor de Vennen een verlies heeft betekend van 55.000 Euro. Tenslotte vraagt de SP of het college naar aanleiding van een raadsmotie, aansluiting gezocht heeft bij het Sportfonds Brabant.

De fractie van het DP maakt uit de evaluatie op dat nog niet alles is gerealiseerd. Daarvoor heeft het college nog precies een jaar om dat alsnog te realiseren. De fractie is van mening dat de gemeente voor goede basis-sportvoorzieningen moet zorgen. Het uitgangspunt voor het DP is dat sport bijdraagt aan een goede gezondheid en fitheid van mensen, maar dat het daarnaast zorgt voor maatschappelijke verbondenheid. Voor de fractie van het DP is afstoten van sporthallen niet onbespreekbaar. De gemeente moet op dit moment in ieder geval geen renovaties uitvoeren als dat financieel gezien niet haalbaar of rendabel is. De fractie kan zich vinden in een stimulerende rol voor de gemeente.

De fractie van de PvdA stelt dat het goed sporten is in Dongen. De fractie spreekt de hoop uit dat eind 2010 alle taakstellingen uit de sportnota gerealiseerd zijn. De PvdA roept het college op om zo snel mogelijk de inventarisatie van onderhoudsplannen van de geprivatiseerde complexen te verzamelen. De fractie wil deze plannen graag inzien. Voor de fractie is het bespreekbaar om een discussie te voeren of de tennisbanen bij de Biezen kostendekkend moeten blijven. Ten aanzien van de op te stellen beleidsnota zegt de fractie dat zij graag in beeld gebracht willen zien wat de kosten zijn om alles betaalbaar te houden en wat daarbij de kosten voor de sporters zijn. In de nieuwe nota moet duidelijk een visie op sporten in 2014 naar voren komen. Tenslotte ziet de fractie graag een beleidskader in de nota, gekoppeld aan een actieplan, met beschrijving van de benodigde investering.

De wethouder zegt dat bij de BOS-regeling het niet mogelijk is om onderdelen af te nemen bij het rijk: het is alles of niets. Het sport kennismakingsproject blijft overigens wel bestaan. Bij de nieuwe sportnota zullen de resultaten van de enquête als bijlage bijgevoegd worden. Ten aanzien van commerciële exploitatie van sportcomplexen zegt de wethouder dat het een beleidskeuze van de raad is geweest om dat niet te doen.

Privatiseringsverzoeken liggen er op dit moment niet. Het college is bereid om naar verzoeken te kijken, maar dat moeten wel verzoeken zijn van verenigingen zelf. Het college zal daar verenigingen niet actief voor benaderen.

Het overzicht van onderhoudsvoorzieningen van geprivatiseerde verenigingen zal ter inzage worden gelegd zodra het college een compleet overzicht heeft.

De griffier,

W.N. Vulto

Reactie college d.d.: 8 december 2009

6. Schoolsport Dongen

6.1.1 Algemene informatie

Alle informatie over de opzet, het doel en de kosten treft u in dit boekje aan. Ook is informatie te vinden op de website van de gemeente Dongen via www.dongen.nl. Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met de coördinator van de Schoolsportprojecten, dhr. Jan van den Reijen, Telefoon (0162) 313 815 of (06) 30 83 62 48.

Inschrijvingen

Het inschrijfformulier kan worden ingeleverd tot vrijdag 18 september 2009, bij sporthal De Salamander, Belgiëlaan 2.

Inschrijven tijdens het seizoen

Ook tijdens het seizoen is het mogelijk in te schrijven. U moet er wel rekening mee houden, dat er dan misschien niet overal plaats meer is. Degene die als eerst komt, heeft als eerste de keuze.

Definitieve indeling en betaling

Op maandag 21 september tussen 15:00-18:00 uur kunt u bij sporthal De Salamander de definitieve indeling ophalen, waarbij u gelijktijdig dient te betalen.

6.1.2 Sport kennismakingscursussen

Op maandag 21 september begint het project Sportkennismaking. Deze cursus is bedoeld voor 6 tot 13 jarigen. De kennismakinglessen vinden plaats bij de sportverenigingen en beschikbare accommodaties. Verder in dit boekje staat aangegeven welke verenigingen deelnemen aan dit project, waar hun lessen plaatsvinden en hoe oud je precies moet zijn om mee te kunnen doen.

De opzet

Er zijn vijf perioden van vijf kennismakinglessen met in iedere periode een keuze uit een groot aantal takken van sport. Per periode kun je een eerste en tweede keuze aangeven. Is de groep vol of zijn er te weinig inschrijvingen op het uur van je eerste keuze, dan delen wij je in op het uur van je tweede keuze. Inschrijven voor deze lessen kun je doen via het inschrijfformulier (zie midden in dit boekje).

Het doel

Kinderen en ouders meer inzicht verschaffen in de mogelijkheden van en interesses in verschillende takken van sport. Met deelname aan bijvoorbeeld vijf verschillende takken van sport per seizoen hopen wij een bijdrage te leveren aan de sportvorming c.q. sportkeuze van uw kind.

De kosten

€ 8,- per periode van 5 lessen. Bij deelname aan 5 sporten ontvangt u € 5,- korting.

6.1.3 ClubExtra

Voor kinderen van 4 tot 13 jaar, die moeite hebben met bewegen, is ClubExtra opgezet. Tijdens de lessen krijgen de kinderen veel individuele aandacht. Dit is mogelijk omdat de groep waarin gesport wordt klein is. De deskundige leiding probeert aan te sluiten bij de mogelijkheden van het kind, dus bij wat het kind wel kan. Op deze manier ervaart het kind succesbeleving en kan de oefenstof langzaam worden opgebouwd. Als de deelnemers er aan toe zijn wordt gezamenlijk gezocht naar een passende vereniging. Schoolsport is aangesloten bij de landelijke ClubExtra, onze lesgevers zijn daar ook opgeleid en worden waarnodig ondersteunt door kinderfysiotherapie "Deenen".

Accommodatie: Sporthal De Salamander, Belgiëlaan 2 te Dongen

Kosten: € 1,40 per les of € 31,60 voor 25 lessen

7. Begrippenlijst

Allochtonen:

Alle personen van wie tenminste één ouder in het buitenland is geboren. Allochtonen die zelf in het buitenland zijn geboren vormen de eerste generatie en allochtonen die in Nederland zijn geboren de tweede generatie.

Autochtonen:

Personen van wie beide ouders in Nederland zijn geboren en in het bezit zijn van een Nederlands paspoort.

Binnensportaccommodaties:

Alle overdekte accommodaties voor binnensporten

Brede school:

De brede school is een samenwerkingsverband tussen partijen die zich bezighouden met opgroeiende kinderen. Doel van het samenwerkingsverband is de ontwikkelingskansen van de kinderen te vergroten.

Buitensportaccommodaties:

Alle niet overdekte accommodaties voor buitensporten, zoals sportvelden voor voetbal.

Combinatiefunctie:

Een combinatiefunctie is een functie waarbij een werknemer in dienst is bij één werkgever, maar gelijkelijk – of in ieder geval voor een substantieel deel - te werk gesteld wordt in of ten behoeve van twee werkvelden/sectoren.

Commerciële sportaanbieders:

Een sportaanbieder die naar winstmaximalisatie streeft.

Georganiseerde sport:

Sportbeoefening die plaatsvindt onder auspiciën van een landelijke, provinciale of regionale koepelorganisatie die is aangesloten bij NOC*NSF. Daarbij moet men lid van een vereniging zijn, die er speciaal op gericht is om het beoefenen van de activiteiten in goede banen te leiden.

Sportgebouw (gymnastieklokaal, sportzaal, sporthal):

Een overdekte multidisciplinaire sportaccommodatie is een gebouw waarin twee of meer van de onderstaande activiteiten kunnen plaatsvinden:

- Lichamelijke opvoeding;
- Gymnastiek;
- Badminton;
- Basketbal;
- Zaalvoetbal;
- Handbal;
- Korfbal;
- Tafeltennis;
- Volleybal;
- Zaalhockey.

Op basis van gangbare afmetingen zijn de volgende categorieën wedstrijdruimten naar inhoud gedefinieerd. De verschillende categorieën zijn:

Categorie	Oppervlakte	Hoogte	Inhoud (m3)
Gymnastieklokaal	14 x 22 m	5,5	≤1.700
Sportzaal (minimaal)	13 x 22 m	7	1.701-2.100
Sporthal (minimaal)	24 x 44 m	7	6.301-7.400

Jeugdleden:

Leden met een leeftijd tot 18 jaar.

Oefenhoek:

Veld dat uitsluitend bedoeld is voor trainingsdoeleinden. Kan diverse afmetingen hebben.

Meer Bewegen voor Ouderen (MBVO):

Beweegactiviteiten voor mensen van 60 jaar en ouder. De activiteiten zijn aangepast aan hun wensen en mogelijkheden. Het gaat om gymnastiek, sport en spel, volksdansen en dergelijke. Maatschappelijke stage (MaS):

Privatisering:

Bij geprivatiseerde accommodatie draagt de vereniging zorg voor het onderhoud en instandhouding van de gehele accommodatie. Als tegenprestatie hoeft de vereniging geen huur voor de accommodatie te betalen.

Proactief:

Anticiperend, initiatiefrijk en daadkracht handelen.

Professionele sportbeoefening (topsport):

Sportbeoefening op het hoogste nationale niveau in een bepaalde tak van sport en met de ambitie te presteren op het internationale niveau van Europese kampioenschappen, Wereldkampioenschappen, Olympische spelen, Paralympische spelen of met deze kampioenschappen vergelijkbare toernooien.

Seniorenleden:

Leden die 18 jaar of ouder zijn.

Sport:

Activiteiten van mensen, binnen een (on)georganiseerd kader, dat door een bij het NOC*NSF aangesloten instelling is ontwikkeld, waarbij het doel van de activiteiten primair in het beoefenen van de activiteiten zelf ligt.

Sportinfrastructuur:

Het geheel van fysieke voorzieningen als sportaccommodaties en technische faciliteiten evenals het totale aanbod sportverenigingen, ondersteunende instellingen en commerciële organisaties.

Verzelfstandiging:

Bij verzelfstandigde accommodaties draagt de gemeente zorg voor het onderhoud van de speelvelden. De vereniging draagt zorg voor het onderhoud van de overige deel accommodatie. Als tegenprestatie wordt de huurprijs van de accommodatie verlaagd.

Vrijwilligerswerk:

Het werk, dat onbetaald, onverplicht in enig georganiseerd verband wordt verricht ten behoeve van anderen en/of de samenleving.

Wedstrijdveld:

Veld dat bedoeld is voor officiële competitiewedstrijden conform de normen van NOC*NSF.

8. Visie op maatschappelijke stage

Maatschappelijke stage

Vanaf het schooljaar 2011-2012 is elke leerling van het voortgezet onderwijs verplicht een maatschappelijke stage te doorlopen.

De maatschappelijke stage is een vorm van leren binnen of buiten de school, waarbij leerlingen door het doen van vrijwilligersactiviteiten kennismaken met:

- vrijwilligerswerk;
- het dragen van verantwoordelijkheid voor een ander en/of een maatschappelijke belang;
- het reilen en zeilen van een vrijwilligers- of non-profitorganisatie.

In principe kunnen jongeren overal waar vrijwilligers al actief zijn als stagiair aan de slag.

Tijdens de stage maakt de leerling kennis met maatschappelijke activiteiten in de buurt, de wijk of op school. De maatschappelijke stage kan een positieve bijdrage leveren aan de sociale cohesie in deze gemeente.

Voor vrijwilligersorganisaties kan de maatschappelijke stage een extra ondersteuning betekenen bij de uitvoering van het werk en mogelijk een blijvende aanvulling van hun vrijwilligersbestand.

Voorwaarden voor het welslagen van de maatschappelijke stage zijn:

- voldoende goede stageplekken;
- de mogelijkheid voor eigen initiatief van de leerling;
- als aanvulling op het eigen initiatief van de leerlingen bemiddeling door een stagemakelaar
- door de scholen: een goede voorbereiding, terugkoppeling en reflectie op de maatschappelijke stage.

De gemeente heeft een rol bij de ontwikkeling van een effectieve bemiddelingsstructuur voor vrijwilligerswerk (de makelaarsfunctie).

In principe moet de scholier zelf een eigen stage vinden. Lukt dat niet, dan kan de stagemakelaar helpen bij het vinden van een stageplek. De stagemakelaar zoekt actief naar stageplaatsen en brengt vraag en aanbod bij elkaar.

De doelen en wensen van de verschillende partijen lopen uiteen. De school moet de stages op een bepaalde manier organiseren. Dit moet aansluiten bij de wensen en mogelijkheden van de vrijwilligersorganisaties. Zaak is te komen tot een goede afstemming. De stagemakelaar vormt daarin de spil.

9. Wmo beleid 'In Dongen doen we dingen samen'

9.1.1 Beleidskaders Wmo

De rijksoverheid heeft de Wmo in de eerste plaats ingevoerd om de ondersteuning / zorg in de toekomst betaalbaar te houden.

Centraal in de Wmo staan de begrippen *zelfredzaamheid* en *participatie*. Iedere burger, ongeacht beperkingen, moet 'mee kunnen doen'. Dat betekent dat iedereen zijn huishouden kan voeren, zich kan verplaatsen in en rond huis, zich binnen zijn gemeente kan vervoeren en daardoor sociale contacten kan onderhouden. Dit wordt in de wet het compensatiebeginsel genoemd. De verantwoordelijkheid daarvoor ligt bij de gemeente.

Drie vooronderstellingen vormen de basis:

1. *De eigen verantwoordelijkheid van het individu*
De burger is primair zelf verantwoordelijk voor de inrichting van zijn leven. De gemeente neemt algemene maatregelen om belemmeringen weg te nemen.
2. *Wederzijdse ondersteuning in sociale netwerken*
Burgers ondersteunen elkaar via allerlei sociale verbanden. De burger heeft dus ook een verantwoordelijkheid om -naar vermogen- beschikbaar te zijn voor mensen in de omgeving. De gemeente stimuleert dit en faciliteert het zondig.
3. *Het vangnet van de gemeente*
De gemeente biedt een vangnet via individuele voorzieningen als burgers zichzelf echt niet kunnen redden, ondanks eigen inzet en sociale steun.

Mensen zullen meer dan nu zelf verantwoordelijk zijn voor het vinden van de zorg en ondersteuning die ze nodig hebben, bijvoorbeeld door gebruik te maken van mogelijkheden in hun eigen omgeving. Pas wanneer zij die oplossingen en de noodzakelijke hulp (tijdelijk) niet zelf kunnen vinden, kunnen ze een beroep doen op de gemeentelijke overheid.

De gemeente wordt uitgedaagd om door het leggen van slimme verbanden en het ontwikkelen van nieuwe diensten, mensen daarbij op een efficiëntere en effectievere manier te ondersteunen. Doordat de gemeente dichter bij haar burgers staat, wordt zij in staat geacht meer maatwerk bij deze ondersteuning te realiseren.

9.1.2 Visie en uitgangspunten van beleid

De gemeenteraad heeft in samenspraak met de Wmo-adviesraad en een groot aantal in Dongen werkzame organisaties en instellingen de volgende visie geformuleerd voor het gemeentelijke Wmo-beleid:

De inwoners van Dongen participeren in de samenleving op een manier die past bij hun leeftijd en levensfase en nemen daarbij hun eigen verantwoordelijkheid.

De gemeente investeert in de sociale infrastructuur van Dongen en schept hiermee voorwaarden die het mogelijk maken dat haar burgers de verantwoordelijkheid voor zichzelf én anderen kunnen nemen. Juist de onderlinge verbanden tussen (groepen) mensen en organisaties maken het mogelijk dat zoveel mogelijk burgers mee (gaan) doen en blijven doen aan de samenleving.

De gemeente vormt een vangnet voor degenen met beperkingen die zichzelf, ondanks hulp van hun netwerk, niet weten te redden en een beroep moeten doen op de zorg in het kader van de Wet maatschappelijke ondersteuning.

Vanuit dit kader geeft de gemeente Dongen inhoud aan de prestatievelden van de Wet maatschappelijke ondersteuning.

Deze algemene visie is de basis voor concrete doelstellingen per prestatieveld.

Daarbij hanteert de gemeente de volgende uitgangspunten

1. het gemeentelijke beleid richt zich op het bevorderen van zelfredzaamheid en participatie
2. het gemeentelijke beleid richt zich het allereerst op preventie. Ontstaat er toch een hulpvraag, dan zorgen we voor een goed vangnet waardoor de burger in staat wordt gesteld weer zijn/haar eigen boontjes te doppen
3. vraagsturing: niet het aanbod staat centraal maar de vraag
4. de gemeente voert een sober, houdbaar en doelmatig beleid.
5. de sterkste schouders dragen de zwaarste lasten.

Op grond van artikel 3 van de Wmo is de gemeente verplicht een beleidsplan op te stellen voor het beleidsterrein maatschappelijke ondersteuning. Het plan geldt voor ten hoogste een periode van vier jaar en kan tussentijds gewijzigd worden.

Het bevat de hoofdzaken van het door de gemeente te voeren beleid en benoemt in elk geval:

- wat de gemeentelijke ambities en doelstellingen zijn op de verschillende onderdelen van maatschappelijke ondersteuning;
- de wijze waarop een samenhangend beleid wordt uitgevoerd en de acties die in de door het plan bestreken periode zullen worden ondernomen;
- de resultaten welke de gemeente in de door het plan bestreken periode wenst te behalen. In dit beleidskader worden resultaten zoveel mogelijk SMART (specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch en tijdsgebonden) geformuleerd. Daarbij is uitgegaan van meetbare prestatie-indicatoren. Deze zijn beperkt tot resultaten, die door de gemeente zelf te beïnvloeden zijn. De prestatie-indicatoren zijn zo gekozen dat de gemeente in staat is de resultaten van beleid te volgen en de ontwikkelingen daarin te meten. Bij sommige prestatie-indicatoren moet de 0-meting en monitoring nog georganiseerd worden. De daaruit voortvloeiende kosten worden meegenomen in het uitvoeringsplan.
- de maatregelen die de gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders nemen om de kwaliteit te borgen van de wijze waarop de maatschappelijke ondersteuning wordt uitgevoerd. Voorbeelden hiervan zijn het peilen van de tevredenheid van burgers, door te monitoren en deel te nemen aan benchmarks;
- de maatregelen die de gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders nemen om de keuzevrijheid te bevorderen met betrekking tot de activiteiten van maatschappelijke ondersteuning. Dit wordt in de nota voorgesteld middels het invoeren van een participatiebudget en contracten te sluiten met meerdere zorgaanbieders.

9.1.3 De huidige situatie

9.1.3.1 Bestaand beleid

De gemeente Dongen kenmerkt zich als een actieve gemeente met een hoog voorzieningenniveau. Op allerlei terreinen is gemeentelijk beleid geformuleerd.

De Wmo dwingt de gemeente nu dit beleid onderling af te stemmen en op een integrale manier vorm te geven.

In bijlage I is een overzicht opgenomen van alle relevante beleidstukken, per prestatieveld. Per prestatieveld wordt in de uitwerking van het beleid aangegeven hoe de inpassing van het bestaande beleid vorm krijgt.

Naast beleidsmatige keuzes zullen ook financiële overwegingen daarbij een rol spelen. Immers: de Wmo geeft de gemeente niet meer middelen dan die in het gemeentefonds zijn aangereikt bij uitvoering van de Welzijnswet en/of de voormalige Wvg. Gemeenten hebben daarnaast onvoldoende middelen gekregen voor de uitvoeringskosten van de huishoudelijke verzorging en voor de bekostiging van de voorziening zelf. Daarnaast zijn enkele subsidieregelingen overgeheveld van het Zorgkantoor naar de gemeenten, zij kunnen deze middelen beter afstemmen op de lokale situatie. Verder blijven de budgetten nagenoeg hetzelfde.

Wel worden door de werking van de Wmo financiële middelen op een andere wijze met elkaar in verbinding gebracht. De Wmo is juist een wet die de middelen en doelstellingen voor *alle* burgers in de samenleving wenst te bundelen.

9.1.3.2 Profiel van de gemeente

Om te bepalen welke vraag om ondersteuning de gemeente kan verwachten, is inzicht nodig in bevolkingssamenstelling, omvang doelgroepen en gegevens over zelfredzaamheid en participatie.

Tabel 1			
Bevolking naar leeftijd, 1 januari 2005	Dongen	Noord-Brabant	Nederland

	<i>Absoluut</i>	<i>%</i>	<i>Absoluut</i>	<i>%</i>	<i>Absoluut</i>	<i>%</i>
Bevolking	25 533		2 411 359		16 305 526	
0- 4 jaar	1 610	6,3	145 545	6,0	1 010 626	6,2
5- 9 jaar	1 661	6,5	146 622	6,1	987 916	6,1
10-14 jaar	1 621	6,3	151 157	6,3	1 010 032	6,2
15-19 jaar	1 532	6,0	143 860	6,0	979 383	6,0
20-24 jaar	1 283	5,0	137 966	5,7	969 352	5,9
25-44 jaar	7 297	28,6	704 714	29,2	4 806 196	29,5
45-64 jaar	7 120	27,9	646 031	26,8	4 253 351	26,1
65-79 jaar	2 661	10,4	262 569	10,9	1 715 097	10,5
80 jaar of ouder	748	2,9	72 895	3,0	573	3,5

Bron: CBS, Gemeente op maat 2005

Het weergeven van bevolkingsgegevens is geen probleem, maar inzicht geven in overige gegevens is lastiger.

De gemeente heeft de GGD Hart voor Brabant opdracht gegeven per prestatieveld gegevens te verzamelen die dit inzicht moeten geven. De aangeleverde gegevens zijn door ons aangevuld met cijfers uit andere informatiebronnen.

De verkregen informatie is input geweest voor het geformuleerde beleid per prestatieveld. Verder geldt de gegevensverzameling als nulmeting voor verschillende prestatie-indicatoren. De uitgebreide gegevensverzameling is als bijlage II opgenomen bij dit beleidskader.

9.1.3.3 Interne organisatie

De realisatie van de gemeentelijke doelen voor de Wmo vraagt om samenwerking en afstemming tussen verschillende gemeentelijke portefeuillehouders en diensten.

Als bijvoorbeeld in de bouwfase al rekening wordt gehouden met levensloopbestendige woningen, dan hoeft achteraf minder aanspraak gemaakt te worden op woningaanpassingen in het kader van de Wmo. Daarom is het belangrijk de relevante afdelingen/diensten voortdurend bij de voorbereiding van het Wmo-beleid te betrekken.

Belangrijke onderwerpen voor de interne organisatie zijn:

- het (h-)erkennen van de impact van de Wmo, het over de grenzen heen kijken van de eigen (beleids-)afdelingen en de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het maken van een integraal Wmo beleidsplan
- de samenhang tussen de thema's wonen, zorg, welzijn en inkomensondersteuning;
- afstemming en het maken van integraal en afgestemd Wmo-beleid tussen de diensten Concernstaf, BOR, BIM, RB, WOB en SoZaWe;
- monitoren van de voortgang: volgen van de prestatie-indicatoren en de resultaten.

10. Bezettingsgraad gemeentelijke binnensportaccommodaties

Salamander Gemiddeld over 4 weken

<u>Salamander</u>	Weekend		Ma t/m vrij overdag		s Avonds	
	Hal 1	Hal 2	Hal 1	Hal 2	Hal 1	Hal 2
Verhuurde uren	11	4,3	6,7	21,5	18,7	18,3
Beschikbare uren	23	23	47	47	25	25
Bezettingsgraad	47,8%	18,7%	14,4%	45,7%	75,0%	73,2%
<i>Cijfers seizoen '05-'06</i>	70,0%	30,0%	8,5%	36,0%	72,0%	64,0%

Salamander Gemiddeld over 10 weken

<u>Salamander</u>	Weekend		Ma t/m vrij overdag		s Avonds	
	Hal 1	Hal 2	Hal 1	Hal 2	Hal 1	Hal 2
Gemiddeld verhuurde uren	14,7	9	8,1	22,4	17,8	16,7
Beschikbare uren	23	23	47	47	25	25
Bezettingsgraad	63,7%	39,1%	17,2%	47,5%	71,2%	66,8%
<i>Cijfers seizoen '05-'06</i>	63,0%	30,0%	16,0%	33,0%	74,0%	68,0%

Gymnastieklokalen
Gemiddeld over 4 weken

<u>Otterdonk</u>	Weekend	Ma t/m vrij overdag	Ma t/m vrij avond
Verhuurde uren	1,5	23,6	12,5
Beschikbare uren	22	47,5	25
Bezettingsgraad	6,8%	49,7%	50,0%
<i>Cijfers seizoen '05-'06</i>	7,0%	61,0%	40,0%
<u>Schoolstraat</u>	Weekend	Ma t/m vrij overdag	Ma t/m vrij avond
Verhuurde uren	4,9	17,8	11,3
Beschikbare uren	22	47,5	25
Bezettingsgraad	22,2%	37,4%	45,0%
<i>Cijfers seizoen '05-'06</i>	14,0%	37,0%	42,0%
<u>Gaasjes</u>	Weekend	Ma t/m vrij overdag	Ma t/m vrij avond
Verhuurde uren	1,5	13,5	12,9
Beschikbare uren	22	47,5	25
Bezettingsgraad	6,8%	28,4%	51,6%
<i>Cijfers seizoen '05-'06</i>	0,0%	15,0%	46,0%
<u>Wiel</u>	Weekend	Ma t/m vrij overdag	Ma t/m vrij avond
Verhuurde uren	0	21,9	13,3
Beschikbare uren	22	47,5	25
Bezettingsgraad	0,0%	46,1%	53,0%
<i>Cijfers seizoen '05-'06</i>	4,5%	56,0%	56,0%

Gymnastieklokalen
Gemiddeld over 10
weken

<u>Otterdonk</u>	Weekend	Ma t/m vrij overdag	Ma t/m vrij avond
Gemiddeld verhuurde uren	2,1	23,5	12,8
Beschikbare uren	22	47,5	25
Bezettingsgraad	9,5%	49,5%	51,2%
<i>Cijfers seizoen '05-'06</i>	0,0%	54,0%	40,0%
<u>Schoolstraat</u>	Weekend	Ma t/m vrij overdag	Ma t/m vrij avond
Gemiddeld verhuurde uren	4,4	18,4	12,3
Beschikbare uren	22	47,5	25
Bezettingsgraad	20,0%	38,7%	49,2%
<i>Cijfers seizoen '05-'06</i>	14,0%	37,0%	42,0%
<u>Gaasjes</u>	Weekend	Ma t/m vrij overdag	Ma t/m vrij avond
Gemiddeld verhuurde uren	0	12,8	12,7
Beschikbare uren	22	47,5	25
Bezettingsgraad	0,0%	26,9%	50,8%
<i>Cijfers seizoen '05-'06</i>	0,0%	13,0%	42,0%
<u>Wiel</u>	Weekend	Ma t/m vrij overdag	Ma t/m vrij avond
Gemiddeld verhuurde uren	1	21,4	12,8
Beschikbare uren	22	47,5	25
Bezettingsgraad	4,5%	45,0%	51,2%
<i>Cijfers seizoen '05-'06</i>	4,5%	48,0%	48,0%

11. Benchmark begrotingsanalyse

11.1.1 Financiële analyse

In de zijlage wordt een financiële analyse gepresenteerd van de financiële situatie van de gemeente Dongen in vergelijking tot andere (benchmark) gemeenten. Op basis van deze (technische) analyse wordt geanalyseerd welke categorie uitgaven de gemeente Dongen naar verhouding veel of juist weinig uitgeeft in vergelijking tot andere gemeenten.

11.1.2 Verantwoording begrotingsanalyse

Iedere gemeente levert op basis van voorgeschreven wijze (IV-3 gegevens) ieder jaar de begrotingsgegevens in. De Inspectie Financien Lokale en provinciale Overheden (IFLO) van het Ministerie van Binnenlandse Zaken heeft de zogenoemde Begrotingsanalyse opgesteld. Voor (vrijwel alle) gemeenten van Nederland zijn – op productniveau – deze gegevens over het begrotingsjaar 2009 in een omvangrijk excel-bestand beschikbaar en kunnen analyses worden uitgevoerd naar de verschillen en overeenkomsten tussen de verschillende gemeenten.

Tussen willekeurige gemeenten bestaan grote verschillen bijvoorbeeld in grootte, sociaaleconomische structuur, regio en bijvoorbeeld centrumfunctie. Een van de belangrijkste onderzoekstechnische vragen vooraf is wat een passende benchmark is.

Voor de gemeente Dongen zijn de begrotingscijfers vergeleken met

- Brabantse gemeenten
- Tussen de 20.000 en 30.000 inwoners
- Met een goede sociale structuur
- Weinig centrumfuncties.

Bij elkaar betreft deze selectie in eerste instantie een groep van 12 – redelijkerwijs – vergelijkbare gemeenten. Van 2 gemeenten bleken de financiële gegevens ofwel niet beschikbaar ofwel dus danig vervuild dat deze niet in de analyse konden worden betrokken.¹

Vervolgens is op basis van deze benchmark het gemiddelde bedrag per inwoner berekend voor de verschillende (beleids)hoofdstukken. Dit gemiddelde geeft daarmee een eerste indicatie op welke terreinen er binnen de gemeente Dongen mogelijk sprake is van een ruimer of juist krappere financieel beleid ten opzichte van de benchmark.

Vervolgens is binnen de verschillende hoofdstukken gekeken naar de specifieke producten. Per product kunnen er tussen de gemeenten grotere verschillen ontstaan, mede door ingegeven door boekhoudkundige verschillen welke kosten op het ene of andere product verantwoord worden. Waar zinvol zijn extremen er uit gefilterd om daarmee een zo realistisch mogelijk beeld van het gemiddelde kostenpatroon te krijgen.

11.1.3 Analyse op hoofdlijnen

In onderstaande tabel staat de begrotingsanalyse voor 2009 per hoofdfunctie (Cultuur en Recreatie) samengevat. Per hoofdfunctie is in de 1^e kolom aangegeven wat de kosten per inwoner voor de gemeente Dongen zijn. In de 2^e kolom staat het gemiddelde van de benchmark weergegeven. Vervolgens zijn in de 3^e kolom de verschillen uitgedrukt in een bedrag per inwoner. In de laatste kolom is die vermenigvuldigd met 25.000 (inwoners) om een indruk te geven van de budgettaire verschillen. Per hoofdfunctie is een verbijzondering naar de belangrijkste producten weergegeven.

¹ De benchmark betreft de gemeenten Bernheze, Gilze en Rijen, Goirle, Laarbeek, Loon op Zand, Oisterwijk, Sint-Michielsgestel, Werkendam, Woensdrecht en Zundert.

Begrotingsanalyse per functie		Kolom 1 Kosten Dongen per inw.	Kolom 2 Kosten benchmark per inw.	Kolom 3 Verschil per inw.		Kolom 4 Verschil in € 's
Hoofdfunctie 5, Cultuur en recreatie	€	198	153	46	€	1.150.000
Sport en sportvelden	€	61	49	12	€	300.000
Openbaar groen	€	90	61	29	€	725.000
Vormings- en ontwikkelingswerk	€	14	9	5	€	125.000
Overig	€	33	33	-	€	-

Van belang is om te realiseren dat er tussen gemeenten onderling forse verschillen zijn er ook diverse onnauwkeurigheden op grond van verschillende boekhoudkundige verwerkingen.

12. Ledenontwikkeling sportverenigingen

Naam vereniging	Gemiddeld aantal actieve leden in 2005	Gemiddeld aantal actieve leden in 2006	Gemiddeld aantal actieve leden in 2007	Gemiddeld aantal actieve leden in 2008	Gemiddeld aantal actieve leden in 2009
Volleybalclub Aktief	12	12	12	14	13
Badmintonclub UVO	0	0	23	24	22
Mannengym	17	15	16	15	15
D.V.V.C.	240	250	250	280	285
OSDO/DAM	26	27	27	23	24
Wandelvereniging WIK	31	29	30	30	30
Dongense darts competitie	409	444	432	386	358
St. Welzijn Ouderen Dongen	251	252	244	250	248
BBF Miglore	224	210	200	180	150
Gymclub de Veteranen	15	15	15	11	13
Zaalvoetbalfederatie Breda (Dongense leden)					20
BC De Gaasjes	4	4	4	6	6
Modelvliegclub Snoopey	42	48	75	72	71
MBVO	0	18	15	12	12
RKGV Dia	208	210	169	179	192
Jeu de Boulesclub Dongen	158	162	160	161	157
Gymclub Plan West	18	18	18	18	18
V.V. Olympia '60	326	364	418	373	416
KVO	0	0	0	12	14
Rijden voor vriendschap					24
V.V. ONI	160	175	180	160	160
Taijiquan / Qigong Wei Qi Gong	17	18	18	25	27
TC de Kleppers	78	110	132	142	165
K.E. Visservereniging Visserlust	530	505	469	556	570
T.C. Bas Dongen	570	770	900	1000	1040
V.V. Dongen				627	637
Z.V.V. de Salamender					290
Atletiekvereniging Atledo	910	905	893	869	760
Bridgeclub Dongen			183	172	176
KEHSV de Ruischvoorn	151	148	132	120	110
HV Dongen	272	319	328	337	326
Ochtendgroep badminton	21	22	21	22	20
Gehandicaptenvereniging Oriëntatie					97
Tafeltennisvereniging BSM			63	68	75
PSV de Toekomst		35	28	20	27
Tennisclub de Wiel	257	286	283	277	287
VC Oldtimers	17	20	19	18	18
Gymvereniging O.N.I.	187	178	167	160	156
MHC Liberty		550	575	580	600
Badmintonverenigingen de Vliegende shutles	42	37	38	39	39
Badmintonvereniging Shot	140	151	139	122	119
ZV De Vennen	318	324	312	320	332
VC Revange '68			111	109	124
Totaal	5651	6631	7099	7789	8243

13. Onderzoeksresultaten

13.1.1 Respons

De enquête is gehouden onder alle sportverenigingen en –bedrijven in de gemeente Dongen. In totaal zijn er 75 verenigingen en 5 commerciële sportbedrijven aangeschreven. Van deze verzonden enquêtes zijn er 48 enquêtes retour ontvangen, 46 verenigingen en 2 commerciële sportbedrijven. Het respons percentage komt neer op 64%.

Van de 46 verenigingen die gereageerd hebben zijn er 3 die een blanco enquête retour gestuurd hebben. Daardoor blijven er 43 bruikbare enquêtes van de verenigingen en twee van de sportbedrijven over. Deze in totaal 45 respondenten vertegenwoordigen ruim 9.000 sporters.

13.1.2 Participatie lokaal en landelijk

De eerste vraag die we met deze enquête willen toetsen is de verdeling binnen de sportverenigingen. Welke sporten worden het meest beoefend en in welke mate komt dit overeen met de landelijke cijfers. Het zal geen verrassing zijn dat voetbal de meest beoefende sport is, zowel landelijk als regionaal.

Onderstaand een overzicht van de vijf meest beoefende sporten in Dongen gespiegeld aan de landelijke vijf meest beoefende sporten.²

Tabel 5.1

Lokale sportparticipatie

Sport	Absoluut aantal	Percentage t.o.v. gehele bevolking 2009 ³
Voetbal	1498	6,0%
Tennis	1327	5,3%
Atletiek	760	3,0%
Hockey	600	2,4%
Gymnastiek	394	1,7%

Tabel 5.2

Landelijke sportparticipatie

Sport	Aantal (x1000)	Percentage t.o.v. gehele bevolking 2007 ⁴
Voetbal	1130	6,9%
Tennis	691	4,2%
Golf	291	1,8%
Gymnastiek	280	1,7%
Hockey	197	1,2%

² De hengelsport in Dongen kent 680 actieve leden en bezet hiermee een vierde plaats met betrekking tot sportparticipatie in Dongen. De landelijke cijfers zijn echter gespiegeld aan sportbonden die aangesloten zijn bij NOC*NSF. Om de cijfers goed te kunnen vergelijken is er voor gekozen om de hengelsport weg te laten.

³ Aantal inwoners in Dongen 25.106 vastgesteld op 18-11-2009

⁴ Bevolkingsaantal 2007: 16.357.992. Bron is de website van het CBS.

<http://statline.cbs.nl/StatWeb/publication/?DM=SLNL&PA=70072ned&D1=0-88&D2=0,2,10,31,62,84,135&D3=12-13&HDR=T&STB=G1,G2&VW=T>

Deze vergelijking laat zien dat de twee meest populaire landelijke sporten ook in Dongen bovenaan staan met een klein verschil in participatie omvang. De derde landelijke sport is golf. De golfsport is in ontwikkeling op gemeentelijk grensgebied van de gemeente Dongen en buurgemeente Gilze-Rijen. Uit de cijfers blijkt tevens dat de atletiek in Dongen een erg populaire sport is. Landelijk is de atletieksport echter minder populair. De populariteit van de gymnastiek- en hockeysport verschillen qua positie in de top-5 maar dit zijn geen schokkende verschillen.

Inzoomen en ontleden

Na deze algemene cijfers en vergelijkingen wordt er verder ingezoomd. Indien niet beschreven hebben de cijfers in deze analyse betrekking op alle cijfers uit de verenigingssport met een totaal van ruim 8.000 sporters. De sportparticipatie zal verder ontleed en uitgediept worden op de onderdelen:

- Jeugd
- Volwassenen
- Geslacht
- Doelgroepen
- Accommodaties
- Vrijwilligers
- Tendens
- Beleid
- Doelstellingen
- Toekomst
- Concurrentie
- Samenwerking

De aandachtsgebieden worden belicht voor zowel de verenigingssporters als voor de commerciële sport. Hierbij moet in acht worden genomen dat de enquêteresultaten van de commerciële sportbedrijven beperkter van omvang was en niet alle bovenstaande aandachtsgebieden heeft behandeld. Tevens hebben de resultaten van de sportbedrijven slechts betrekking op twee aanbieders.

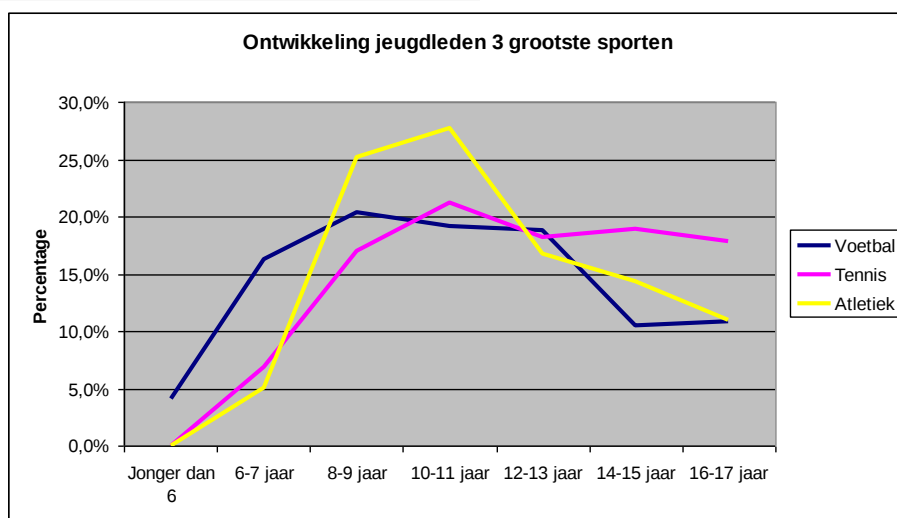
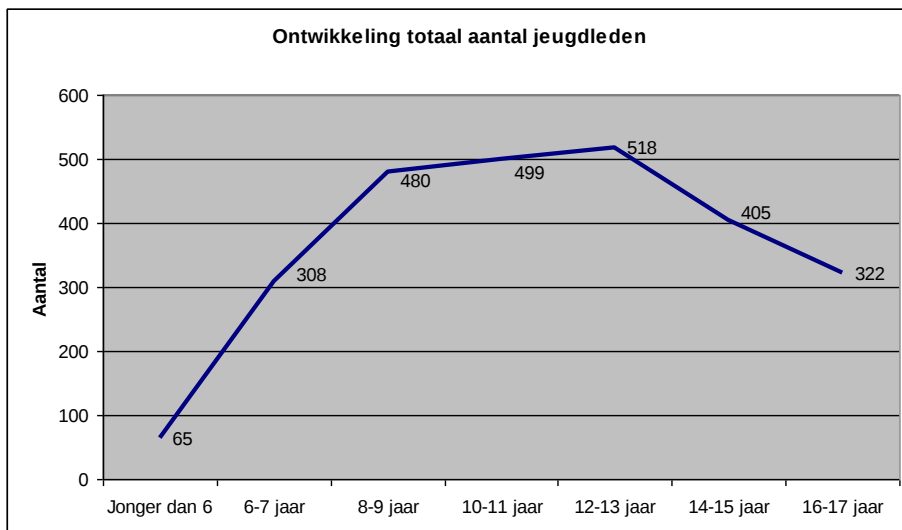
13.1.3 Jeugd

De respons op de enquête betreft in totaal bijna 2.597 leden jonger dan 18 jaar. Binnen deze leeftijdscategorie zijn er 1460 jongens, 619 meisjes en van 518 personen is het geslacht niet bekend/opgegeven. Grootste vereniging die geen geslacht van haar leden heeft doorgegeven is hockeyvereniging Liberty met in totaal 357 jeugdleden.

In de leeftijd jonger dan 6 jaar sporten er 65 kinderen, waarvan ruim de helft, 34 kinderen, voetbalt. In de opvolgende categorie 6-7 jaar is het aantal sportende kinderen bijna vervijfvoudigd. De opvolgende categorie 8-9 jaar laat een groei van 55% zien. De participatie in de leeftijd van 10 tot en met 13 jaar laat een lichte stijging van gemiddeld 5% zien. Opvallend is dat er in de leeftijd vanaf 14 jaar een sterke daling blijkt te zijn. In de leeftijd van 14 tot en met 17 jaar is er een afname van bijna 38%. De daling is ook zichtbaar bij de vijf grootste sporten, behalve de tennis. Bij deze sport treedt in plaats van een daling een stagnatie in het ledenaantal op. In bijlage één, tabel 1 tot en met 4, is deze ontwikkeling af te lezen uit de grafieken.

Commercieel

Bij de commerciële sportaanbieders is ervoor gekozen om naar een beperkt deel van de jeugdafdeling te vragen. In de leeftijd 14 t/m 18 jaar zijn er bij de twee sportbedrijven die gereageerd hebben 98 personen een lidmaatschap. Voor één van de sportbedrijven geldt dat er alleen leden zijn vanaf 16 jaar.

13.1.4 Volwassenen

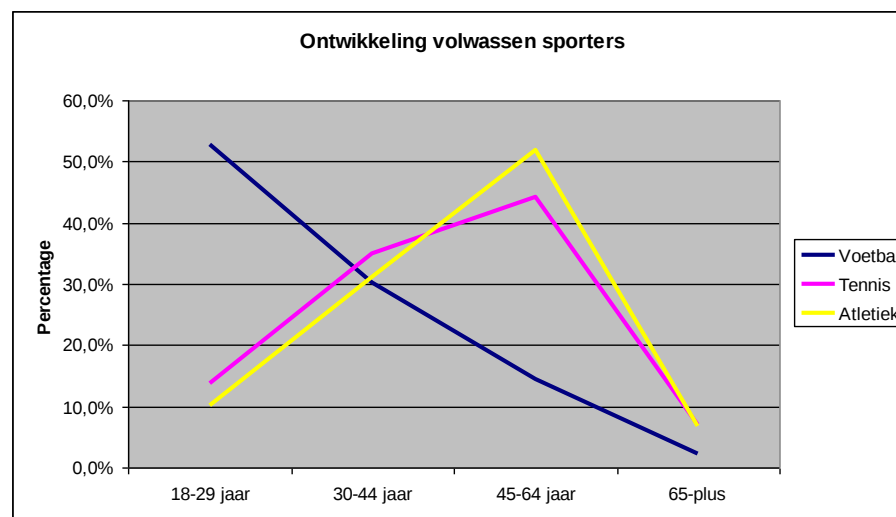
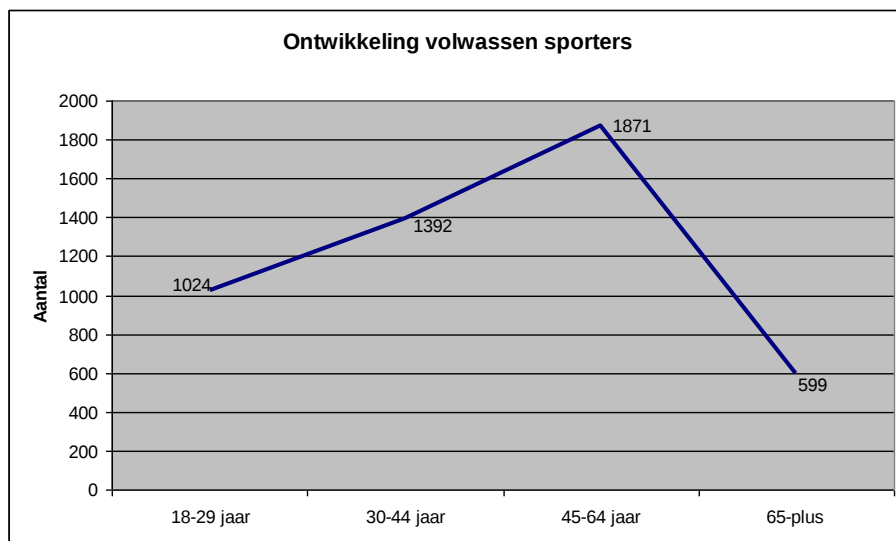
Totaal omvatten de enquêteresultaten 5.665 volwassen sporters. Hiertoe behoren 3.267 mannen, 1.574 vrouwen en 824 volwassenen waar het geslacht niet van bekend is. Hiertoe behoren ondermeer de leden van hockeyvereniging Liberty met 241 leden en de zaalvoetbalcompetitie met 290 seniorenleden. Voor de analyse van volwassen sporters is er in de enquête voor gekozen om de leeftijdsklassen te vergroten. De eerste groep zijn jong volwassenen in de leeftijd van 18 tot 30 jaar, de tweede groep zijn de sporters in de leeftijd van 30 tot 45 jaar, groep drie zijn de oudere volwassen sporters in de leeftijd 45-65 jaar en de laatste groep zijn de senioren sporters van 65 jaar of ouder.

Ook bij de volwassenen zijn opmerkelijke resultaten gevonden. De ontwikkeling van sportbeoefening door volwassenen is te vergelijken met die van de jeugd. De eerste en tweede groep, 18 tot 30 jaar en 30-45 jaar, groeien gestaag. Deze groei zet zich ook in de derde groep door naar het hoogste participatiegetal. Opvallend genoeg keldert het aantal leden bij de laatste groep, de 65-plussers. Een devaluatie van bijna 70%! Dit gebeurt zowel bij de mannen als bij de vrouwen en bij elk van de vijf grootste sporten. Slechts vijf verenigingen laten bij de overgang naar de categorie 65-plus een groei zien. Rijden voor vriendschap, KVO, Jeu de Boules, Modelvliegclub, MBVO. Deze verenigingen blijken voor het grootste gedeelte ook te bestaan uit senioren en 65-plussers.

Opvallende dalers zijn Visvereniging Visserslust (-54%), TC Bas Dongen (-87%) en AtleDO (-87%). Bij de voetbalverenigingen blijkt de volwassenenafdeling een vrije val te maken. In bijlage één, tabel 5 tot en met 8, zijn de beschreven ontwikkeling in de grafieken weergegeven.

Commercieel

De commerciële aanbieders hebben in totaal 760 volwassen leden. De grootste groep leden zijn personen tussen de 26 en 45 jaar. Deze groep bevat bijna 40% van het totaal aantal leden bij de sportbedrijven. Ook bij de commerciële sportaanbieders lopen de ledenaantallen bij sporters vanaf 45 jaar erg snel terug. In bijlage één, figuur 12, staat een weergave van de ontwikkeling van de ledenaantallen.

Geslacht

Opmerkelijk is het dat de verenigingssporters, die vertegenwoordigd worden door de respondenten van de enquête, veel meer mannelijke dan vrouwelijk leden kent. Van de in totaal 8.262 verenigingssporters zijn er 4.727 mannen, 2.193 vrouwen en 1.324 waarvan het geslacht niet bekend is.

Bij de sportbedrijven zijn er meer vrouwen van mannen actief. Van de in totaal 862 leden zijn er 497 vrouw, bijna 60%.

13.1.5 Doelgroepen

Uit de participatie analyse blijkt dat er twee doelgroepen zijn die qua participatie afwijken van het gehele beeld. De doelgroep jeugd in de categorie 14-17 jaar kenmerkt zich door een sterke daling. Datzelfde geldt voor de volwassenen doelgroep van 65-plussers. Interessant is het om te weten of de verenigingen deze daling in ledentallen proberen tegen te gaan met speciale aandacht voor deze doelgroepen. Bij de analyse van enquêteonderzoek is een analyse gemaakt in de verschillen tussen binnen- en buitensport en tussen kleine en grote verenigingen. Meer of minder dan 100 actieve leden.

De analyse tussen de binnen- en buitensportverenigingen geeft direct een opvallend verschil. Ruim 16% van de binnensportverenigingen geeft aan doelgroepgerichte activiteiten voor jongeren tussen de 12 en 16 jaar te organiseren. Veel meer buitensportverenigingen, ruim 62%, richten zich op deze jongerendoelgroep. Ander verschil in doelgroepenbeleid is er op het gebied van senioren (50+). De senioren, met name de 65-plussers, bleken in de participatie analyse een doelgroep die afhaakt. 45% van de binnensportverenigingen biedt doelgroepgerichte activiteiten aan om de doelgroep senioren aan zich te binden. Voor de

buitensportverenigingen geldt dat bijna 70% activiteiten voor senioren aanbiedt. Ondanks dit aanbod blijft het voor alle verenigingen erg moeilijk om de 65-plussers te blijven laten sporten. Ongeveer een derde van de verenigingen geeft aan in de toekomst bereid te zijn doelgroepspecifieke activiteiten aan te bieden. Ook geeft een derde van de verenigingen aan niet te weten of ze doelgroepspecifieke activiteiten willen ontplooiën.

De vergelijking tussen grote en kleine verenigingen, meer of minder dan 100 leden, levert ook enkele opmerkelijke verschillen op. Wederom bij de doelgroep 12 t/m 16 jarigen blijkt er een groot verschil te zijn. Van de kleine verenigingen geeft 16% aan doelgroepgericht te werken en van de grote verenigingen zijn er dat meer dan de helft, 54%. Ook bij de doelgroep senioren blijkt een verschil in aanbod. Van de grote verenigingen biedt ruim twee derde activiteiten aan voor senioren. Bij de kleine verenigingen is dat percentage 21%. Ook blijken de grotere verenigingen meer geïnteresseerd te zijn in toekomstige activiteiten dan de kleine verenigingen, 48% van de grote- en 21% van de kleine verenigingen.

Commercieel

Beide sportbedrijven hebben een sportspecifiek aanbod voor senioren (50+). Één van beide sportbedrijven heeft een aanbod voor jeugd van 12-16 jaar en het andere sportbedrijf heeft een speciaal aanbod voor gehandicapten sporters.

13.1.6 Accommodaties

Een sportvereniging kan niet zonder accommodatie om sport te beoefenen. Accommodaties zijn er in alle soorten en maten. Behalve de grootte en de omvang van accommodaties is er in Dongen, net zoals in veel Nederlandse gemeenten, een onderscheid tussen gemeentelijke, geprivatiseerde en deels geprivatiseerde accommodaties. Van de respondenten uit het onderzoek maken 12 verenigingen gebruik van een geprivatiseerde accommodatie. Vier verenigingen sporten op een deels geprivatiseerde accommodatie en 24 verenigingen maken gebruik van een accommodatie die geheel onder gemeentelijk toezicht valt.

Deze verdeling is bij de gemeente natuurlijk bekend. Voor het nieuwe beleidsplan is het voor de gemeente goed om te weten hoe tevreden de verenigingen zijn over hun accommodatie. Allereerst de verenigingen die gebruik maken van een geprivatiseerde accommodatie. Deze verenigingen beoordeelden de gehele accommodatie met een gemiddeld rapportcijfer van een 7,8. Minst tevreden zijn de verenigingen over de parkeergelegenheid (cijfer: 6,2). Meest tevreden zijn de verenigingen over de speelvelden (cijfer: 8,6).

De verenigingen die gebruik maken van een deels geprivatiseerde accommodatie waarden de accommodatie met een gemiddeld cijfer van een 8,3. Minst tevreden zijn de verenigingen over de parkeergelegenheid en de kleedruimte/douchegelegenheid (cijfer: 5,8). Het clubgebouw/kantine krijgt de hoogste waardering met een 9,2.

Het grootste deel van de verenigingen maakt gebruik van een accommodatie die onder gemeentelijk toezicht valt. Deze accommodaties worden met het gemiddeld rapportcijfer 7,8 beoordeeld. De verenigingen zijn het minst tevreden over de douchegelegenheid/kleedruimte (cijfer: 6,8). Meest tevreden zijn de verenigingen over de parkeergelegenheid (cijfer: 8,3).

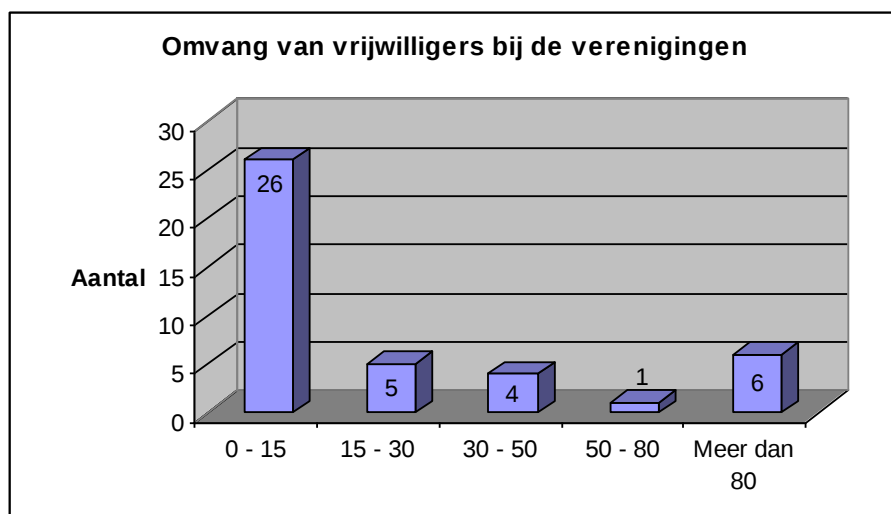
Commercieel

Voor de commerciële sportaanbieders is er een andere vraag gesteld wat betreft accommodaties. Deze bedrijven is gevraagd naar de toekomstplannen van hun bedrijf. Beide verenigingen geven aan in de toekomst te willen moderniseren. Tevens geeft één aanbieder aan in de toekomst uit te willen breiden.

13.1.7 Vrijwilligers

Een vereniging kan niet bestaan zonder de hulp van vrijwilligers, ook in Dongen niet. Uit de enquêteresultaten blijkt dat er bij 26 van de verenigingen tussen de 0 en 15 vrijwilligers actief zijn. Vijf verenigingen werken met 15-30 vrijwilligers. Bij vier verenigingen zijn 30-50 vrijwilligers actief. Één vereniging heeft tussen de 50 en 80 vrijwilligers en zes verenigingen hebben meer dan 80 vrijwilligers⁵.

Het werven en behouden van vrijwilligers wordt voor veel verenigingen een steeds groter probleem. De problemen hebben betrekking op alle soorten functies, zowel doeners als denkers, leiders, trainers als bestuursfuncties. Dit probleem is zorgelijk voor de toekomst en de ontwikkeling van de sport in Dongen. Zoals reeds aangegeven kan geen vereniging bestaan zonder vrijwilligers.

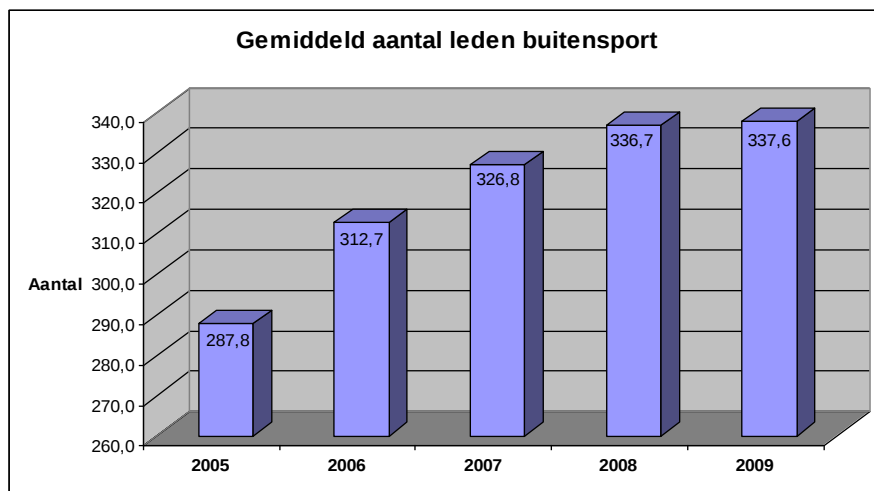
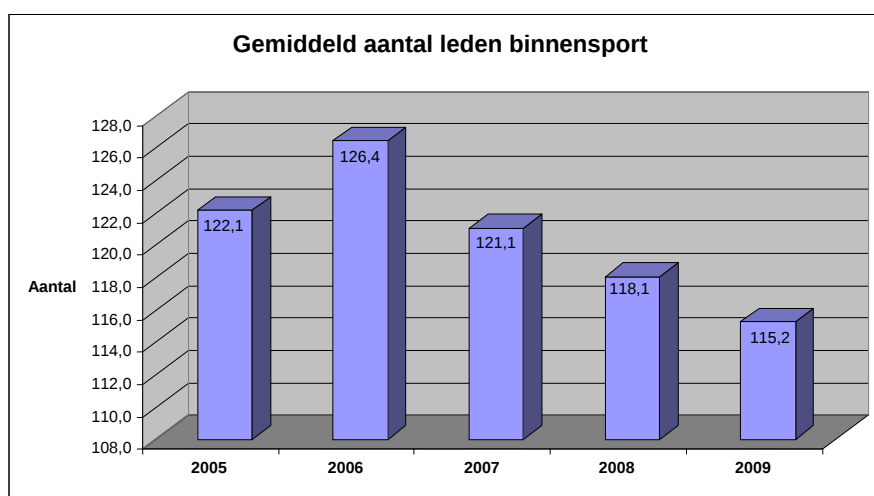
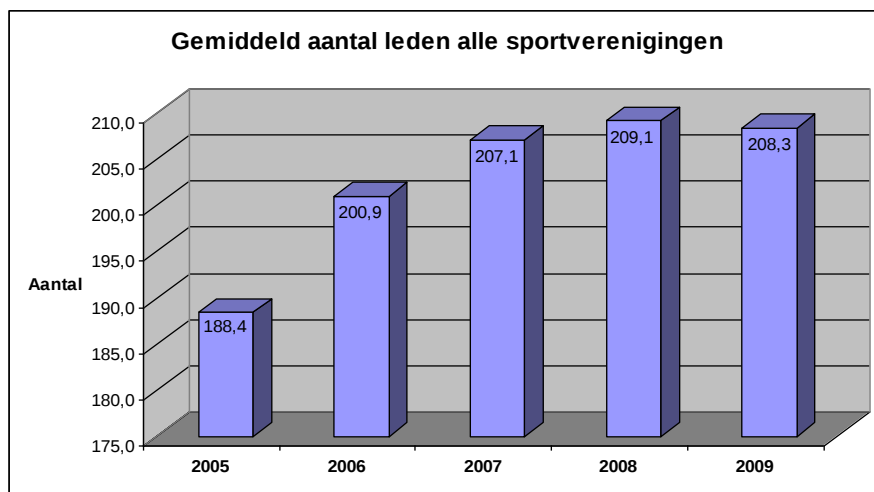
Landelijke cijfers vrijwilligers

- Ongeveer een op de drie Nederlanders van 16 jaar en ouder is lid van een sportvereniging en 10% hiervan participeert als vrijwilliger.
- Uit onderzoek blijkt dat er de laatste jaren een lichte daling is te zien in de participatie van vrijwilligers.
- Tweede derde van de sportclubs maakt zich zorgen over de beschikbaarheid van voldoende vrijwilligerskader.
- Clubs hebben vooral vacatures voor vrijwilligers die zitting willen nemen in het bestuur. Ruim de helft (57%) van de verenigingen zocht hiervoor in 2007 nog mensen.
- Functies voor het geven van lessen, trainingen, het begeleiden en organiseren van evenementen en scheidsrechters blijken moeilijk in te vullen.
- Jongeren tussen de 16 en 19 jaar zijn goed vertegenwoordigd onder de vrijwilligers in de sport; de 65-plussers komen we daar het minst tegen van alle leeftijdsgroepen. Waar één op de vijf 65-plussers vrijwilligerswerk doet, doet slechts één op de twintig dat in de sport.

13.1.8 Tendens

De verenigingssport in Dongen laat over de gehele linie jaarlijks een groei zien. Echter, deze groei blijkt voornamelijk te danken aan de buitensportverenigingen. De binnensportverenigingen hebben sinds 2007 te kampen met een jaarlijkse daling van het aantal leden. Opvallend is dat deze daling in het aantal leden pas eind 2009 in zeer beperkte mate is terug te zien in de verhuurcijfers van de binnensportaccommodaties. Opgemerkt moet worden dat de cijfers en grafieken uitgedrukt zijn in gemiddeld aantal leden van de verenigingen waarvan de ledenaantallen vanaf 2005 bekend zijn. De ontwikkelingen van de sportverenigingen in Dongen zijn in bijlage één, figuur 9 tot en met 11 weergegeven.

⁵ Zie bijlage 2 figuur 13.

13.1.9 Beleid

Uit de enquêteresultaten blijkt dat er verschillende ontwikkelingen gaande zijn bij de sportverenigingen in Dongen. Om te toetsen of deze ontwikkelingen het gevolg zijn van gericht beleid, op basis van inzicht en gevoel of op maatschappelijke ontwikkelingen, is gevraagd of de verenigingen in Dongen in het bezit waren van een recent⁶ beleidsplan.

⁶ Een recent beleidsplan is een beleidsplan dat is opgesteld c.q. aangepast in de periode 2007-2009.

De resultaten van deze enquêtevraag geven aan dat één vijfde van de verenigingen in het bezit is van een recent opgesteld beleidsplan. De helft van deze verenigingen met beleidsplan geeft aan dat ze in de toekomst knelpunten voorziet met de uitvoering van het plan. Tevens geven vijf andere verenigingen aan in de toekomst problemen te voorzien. Meest genoemde knelpunten zijn van financiële aard of hebben betrekking op de beschikbaarheid van geschikte uren in de binnensportaccommodaties.

13.1.10 Doelstellingen

De enquête heeft ook inzicht gegeven in de doelstellingen van de verenigingen. Deze doelstellingen kunnen meer vertellen over de verenigingen. Is de vereniging ambitieus, willen ze inzetten op prestatie, plezier of allebei? De meest genoemde doelstellingen hebben betrekking op prestatie, plezier, het bieden van faciliteiten en mogelijkheden om de desbetreffende sport te kunnen beoefenen, of een combinatie van deze drie.

13.1.11 Toekomst

Vervolg op de cijfers van de afgelopen jaren, de tendens en de huidige cijfers is het interessant om te weten hoe de verenigingen over de toekomst denken. Ook hier is in de enquête aandacht aan besteed en net zoals bij de gemiddeld aantal leden onderscheid gemaakt op binnen- en buitensport. De binnensport betreft 26 verenigingen en de buitensport 16 verenigingen die de enquêtevragen over dit onderwerp volledig hebben ingevuld.

Binnensport

Zoals eerder aangegeven hebben de binnensport verenigingen te maken met een terugloop in de ledenaantallen. De verenigingen blijken redelijk op de hoogte want slechts 11,5 % geeft aan een groei van de jeugdleden te verwachten in de komende vijf jaar. Opvallend is dat slechts 1 vereniging aangeeft een krimp van het aantal jeugdleden te verwachten. Wel is er door veel verenigingen de mogelijkheid 'anders' aangevinkt. Veel genoemde opmerking bij deze keuzemogelijkheid waren: *Wij hebben geen jeugdleden* (35%); *niet van toepassing* (15%) of *algeheel gelijkblijvend* (11%).

Voor de seniorenafdeling zijn de verenigingen wat optimistischer. 23% van de binnensportverenigingen verwacht een groei van de seniorenafdeling. 11,5% van de verenigingen geeft aan een krimp van de seniorenafdeling te verwachten. In 45% van de gevallen werd er van de keuzemogelijkheid 'anders' gebruik gemaakt. Meest genoemde opmerking was *verwachting seniorenaantal gelijkblijvend* (20%).

Buitensport

De buitensportverenigingen groeien de afgelopen jaren gelijkmatig door waarbij het ledenaantal het afgelopen jaar bijna gelijk bleef.

Ruim één derde van de verenigingen geeft aan te verwachten dat de jeugdafdeling zal groeien. Opvallend is dat een kwart van de verenigingen een groei verwacht in de leeftijdscategorie van 12 t/m 18 jaar. Uit de huidige algemene cijfers blijkt dat er in deze leeftijdscategorie in de meeste gevallen een daling van het ledental plaatsvindt. Geen enkele buitensportvereniging verwacht in de toekomst een daling in het aantal jeugdleden. Ook in de leeftijdscategorie 12 t/m 18 jaar wordt geen krimp van het aantal leden verwacht.

De keuzemogelijkheid 'anders' werd door één derde aangekruist met de motivaties: *de verwachting is stabilisatie* (25%) en *wij hebben geen jeugdleden* (12 %).

Voor de ontwikkeling van de seniorenafdeling verwacht één derde van de verenigingen een groei en bijna één vijfde een krimp. Drie verenigingen hebben de keuzemogelijkheid 'anders' ingevuld met de motivatie: *er zijn altijd schommelingen in de marge van 10%, ledenstop vanwege baangebrek en over de gehele linie wordt een groei verwacht*.

13.1.12 Concurrentie gevoelig

De opkomst van commerciële sportbedrijven zou van invloed kunnen zijn op de ledentallen bij de verenigingen. 65% van alle verenigingen geeft aan geen last te hebben van commerciële concurrentie. Tevens geeft 16% van de verenigingen aan niet te weten of de commerciële sport invloed heeft op het ledental van de eigen vereniging. Slechts één vereniging geeft aan dat het commerciële sportaanbod grote nadelige gevolgen heeft voor de vereniging. Tevens geven ruim 90% van de verenigingen aan dat het commerciële sportaanbod geen gevolgen heeft voor de vereniging.

13.1.13 Samenwerking

De communicatie en samenwerking tussen de gemeente Dongen en de verenigingen is erg belangrijk om problemen te voorkomen of op te kunnen lossen.

In de enquête hebben de verenigingen aangegeven dat:

- Drie vinden de communicatie en samenwerking met de gemeente zeer goed;
- Één derde van de verenigingen waardeert de communicatie en samenwerking als goed beoordeeld;
- Drie verenigingen vinden de communicatie voor verbetering vatbaar;
- Vier verenigingen hebben de communicatie en samenwerking als matig beoordeeld;
- Één vereniging vindt de communicatie en samenwerking slecht.

De mening van de binnen- als de buitensportverenigingen komen op dit onderwerp overeen.

Commercieel

Ook de commerciële sportaanbieders is gevraagd naar een beoordeling van de samenwerking tussen gemeente en de sportbedrijven. De antwoorden tussen de twee bedrijven verschilden erg. Het ene bedrijf beoordeelde de samenwerking met een 'Goed'. Het andere bedrijf heeft de meest negatieve beoordeling ingevuld 'Slecht'.

14. Tevredenheid gemeentelijke accommodaties

14.1.1 Binnensportverenigingen met betrekking tot alle binnensportaccommodaties

Statistics

Mate van tevredenheid gehele accommodatie

N	Valid	25
	Missing	3
Mean		4,60
Median		5,00

Een gemiddeld cijfer van 4,6 op een 6 puntsschaal komt overeen met een 7,6 op een schaal van 1 tot 10.

Mate van tevredenheid gehele accommodatie

		Frequenc y	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Enigszins ontevreden	3	10,7	12,0	12,0
	Enigszins tevreden	8	28,6	32,0	44,0
	Tevreden	10	35,7	40,0	84,0
	Zeerv tevreden	4	14,3	16,0	100,0
	Total	25	89,3	100,0	
Missing	7	1	3,6		
	System	2	7,1		
	Total	3	10,7		
Total		28	100,0		

14.1.2 Tevredenheid Salamander

Statistics

		Mate van tevredenheid parkeergelegenheid	Mate van tevredenheid clubgebouw/kantine	Mate van tevredenheid kleedruimte/douchegelegenheid	Mate van tevredenheid speelvelden	Mate van tevredenheid gehele accommodatie
N	Valid	11	8	9	9	11
	Missing	0	3	2	2	0
Mean		5,00	5,25	4,00	4,00	4,36
Median		5,00	5,00	4,00	4,00	4,00
Mode		5	5	4	5	4(a)

a Multiple modes exist. The smallest value is shown

Mate van tevredenheid parkeergelegenheid

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Enigszins ontevreden	1	9,1	9,1	9,1
	Enigszins tevreden	1	9,1	9,1	18,2
	Tevreden	6	54,5	54,5	72,7
	Zeervrededen	3	27,3	27,3	100,0
	Total	11	100,0	100,0	

Mate van tevredenheid clubgebouw/kantine

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Tevreden	6	54,5	75,0	75,0
	Zeervrededen	2	18,2	25,0	100,0
	Total	8	72,7	100,0	
Missing	7	3	27,3		
Total		11	100,0		

Mate van tevredenheid kleedruimte/douchegelegenheid

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Ontevreden	2	18,2	22,2	22,2
	Enigszins tevreden	4	36,4	44,4	66,7
	Tevreden	2	18,2	22,2	88,9
	Zeervrededen	1	9,1	11,1	100,0
	Total	9	81,8	100,0	
Missing	7	2	18,2		
Total		11	100,0		

Mate van tevredenheid speelvelden

		Frequenc y	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Ontevreden	1	9,1	11,1	11,1
	Enigszins ontevreden	2	18,2	22,2	33,3
	Enigszins tevreden	2	18,2	22,2	55,6
	Tevreden	4	36,4	44,4	100,0
	Total	9	81,8	100,0	
Missing	7	2	18,2		
Total		11	100,0		

Mate van tevredenheid gehele accommodatie

		Frequenc y	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Enigszins ontevreden	2	18,2	18,2	18,2
	Enigszins tevreden	4	36,4	36,4	54,5
	Tevreden	4	36,4	36,4	90,9
	Zeerv tevreden	1	9,1	9,1	100,0
	Total	11	100,0	100,0	

14.1.3 Resultaten binnensport exclusief de Salamander

Statistics

		Mate van tevredenheid gehele accommodatie	Mate van tevredenheid parkeergelegenheid	Mate van tevredenheid clubgebouw/kantine	Mate van tevredenheid kleedruimte/douchegelegenheid	Mate van tevredenheid speelvelden
N	Valid	14	14	11	10	7
	Missing	1	1	4	5	8
Mean		4,79	5,29	4,73	4,60	4,86
Median		5,00	5,50	5,00	5,00	5,00
Mode		5	6	5	5	4

Mate van tevredenheid gehele accommodatie

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Enigszins ontevreden	1	6,7	7,1	7,1
	Enigszins tevreden	4	26,7	28,6	35,7
	Tevreden	6	40,0	42,9	78,6
	Zeerv tevreden	3	20,0	21,4	100,0
	Total	14	93,3	100,0	
Missing	7	1	6,7		
Total		15	100,0		

Mate van tevredenheid parkeergelegenheid

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Enigszins ontevreden	1	6,7	7,1	7,1
	Enigszins tevreden	1	6,7	7,1	14,3
	Tevreden	5	33,3	35,7	50,0
	Zeerv tevreden	7	46,7	50,0	100,0
	Total	14	93,3	100,0	
Missing	7	1	6,7		
Total		15	100,0		

Mate van tevredenheid clubgebouw/kantine

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Enigszins ontevreden	3	20,0	27,3	27,3
	Tevreden	5	33,3	45,5	72,7
	Zeerv tevreden	3	20,0	27,3	100,0
	Total	11	73,3	100,0	
Missing	7	4	26,7		
Total		15	100,0		

Mate van tevredenheid kleedruimte/douchegelegenheid

		Frequenc y	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Enigszins ontevreden	2	13,3	20,0	20,0
	Enigszins tevreden	2	13,3	20,0	40,0
	Tevreden	4	26,7	40,0	80,0
	Zeerv tevreden	2	13,3	20,0	100,0
	Total	10	66,7	100,0	
Missing	7	5	33,3		
Total		15	100,0		

Mate van tevredenheid speelvelden

		Frequenc y	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Enigszins tevreden	3	20,0	42,9	42,9
	Tevreden	2	13,3	28,6	71,4
	Zeerv tevreden	2	13,3	28,6	100,0
	Total	7	46,7	100,0	
Missing	7	8	53,3		
Total		15	100,0		

14.1.4 Buitensport geprivatiseerd

Statistics

		Mate van tevredenheid gehele accommodatie	Mate van tevredenheid parkeergelegenheid	Mate van tevredenheid clubgebouw/kantine	Mate van tevredenheid kleedruimte/douchegelegenheid	Mate van tevredenheid speelvelden
N	Valid	4	5	4	3	3
	Missing	3	2	3	4	4
Mean		5,00	3,00	5,50	4,67	5,67
Median		5,00	3,00	6,00	5,00	6,00
Mode		5	3	6	3(a)	6

a Multiple modes exist. The smallest value is shown

Mate van tevredenheid gehele accommodatie

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Tevreden	4	57,1	100,0	100,0
Missing	7	3	42,9		
Total		7	100,0		

Mate van tevredenheid parkeergelegenheid

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Ontevreden	1	14,3	20,0	20,0
	Enigszins ontevreden	3	42,9	60,0	80,0
	Enigszins tevreden	1	14,3	20,0	100,0
	Total	5	71,4	100,0	
Missing	7	2	28,6		
Total		7	100,0		

Mate van tevredenheid clubgebouw/kantine

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Enigszins tevreden	1	14,3	25,0	25,0
	Zeerv tevreden	3	42,9	75,0	100,0
	Total	4	57,1	100,0	
Missing	7	3	42,9		
Total		7	100,0		

Mate van tevredenheid kleedruimte/douchegelegenheid

		Frequenc y	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Enigszins ontevreden	1	14,3	33,3	33,3
	Tevreden	1	14,3	33,3	66,7
	Zeer tevreden	1	14,3	33,3	100,0
	Total	3	42,9	100,0	
Missing	7	4	57,1		
Total		7	100,0		

Mate van tevredenheid speelvelden

		Frequenc y	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Tevreden	1	14,3	33,3	33,3
	Ze er tevreden	2	28,6	66,7	100,0
	Total	3	42,9	100,0	
Missing	7	4	57,1		
Total		7	100,0		

14.1.5 Buitensport deels geprivatiseerd

Statistics

		Mate van tevredenheid gehele accommodatie	Mate van tevredenheid parkeergelegenheid	Mate van tevredenheid clubgebouw/kantine	Mate van tevredenheid kleedruimte/douchegelegenheid	Mate van tevredenheid speelvelden
N	Valid	3	3	3	2	3
	Missing	0	0	0	1	0
Mean		5,00	3,00	5,67	3,50	5,00
Median		5,00	2,00	6,00	3,50	6,00
Mode		4(a)	1(a)	6	3(a)	6

a Multiple modes exist. The smallest value is shown

Mate van tevredenheid gehele accommodatie

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Enigszins tevreden	1	33,3	33,3	33,3
	Tevreden	1	33,3	33,3	66,7
	Zeervrededen	1	33,3	33,3	100,0
	Total	3	100,0	100,0	

Mate van tevredenheid parkeergelegenheid

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Zeervrededen	1	33,3	33,3	33,3
	Ontevreden	1	33,3	33,3	66,7
	Zeervrededen	1	33,3	33,3	100,0
	Total	3	100,0	100,0	

Mate van tevredenheid clubgebouw/kantine

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Tevreden	1	33,3	33,3	33,3
	Zeervrededen	2	66,7	66,7	100,0
	Total	3	100,0	100,0	

Mate van tevredenheid kleedruimte/douchegelegenheid

		Frequenc y	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Enigszins ontevreden	1	33,3	50,0	50,0
	Enigszins tevreden	1	33,3	50,0	100,0
	Total	2	66,7	100,0	
Missing	7	1	33,3		
Total		3	100,0		

Mate van tevredenheid speelvelden

		Frequenc y	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Enigszins ontevreden	1	33,3	33,3	33,3
	Zeerv tevreden	2	66,7	66,7	100,0
	Total	3	100,0	100,0	

14.1.6 Buitensport gemeentelijke accommodaties

Statistics

		Mate van tevredenheid gehele accommodatie	Mate van tevredenheid parkeergelegenheid	Mate van tevredenheid clubgebouw/kantine	Mate van tevredenheid kleedruimte/douchegelegenheid	Mate van tevredenheid speelvelden
N	Valid	3	3	3	2	3
	Missing	0	0	0	1	0
Mean		4,33	3,67	4,00	3,00	5,00
Median		5,00	4,00	5,00	3,00	5,00
Mode		2(a)	2(a)	5	1(a)	4(a)

a Multiple modes exist. The smallest value is shown

Mate van tevredenheid gehele accommodatie

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Ontevreden	1	33,3	33,3	33,3
	Tevreden	1	33,3	33,3	66,7
	Zeervredend	1	33,3	33,3	100,0
	Total	3	100,0	100,0	

Mate van tevredenheid parkeergelegenheid

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Ontevreden	1	33,3	33,3	33,3
	Enigszins tevreden	1	33,3	33,3	66,7
	Tevreden	1	33,3	33,3	100,0
	Total	3	100,0	100,0	

Mate van tevredenheid clubgebouw/kantine

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Ontevreden	1	33,3	33,3	33,3
	Tevreden	2	66,7	66,7	100,0
	Total	3	100,0	100,0	

Mate van tevredenheid kleedruimte/douchegelegenheid

		Frequenc y	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Ze er ontevreden	1	33,3	50,0	50,0
	Tevreden	1	33,3	50,0	100,0
	Total	2	66,7	100,0	
Missing	7	1	33,3		
Total		3	100,0		

Mate van tevredenheid speelvelden

		Frequenc y	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Enigszins tevreden	1	33,3	33,3	33,3
	Tevreden	1	33,3	33,3	66,7
	Ze er tevreden	1	33,3	33,3	100,0
	Total	3	100,0	100,0	

15. Gemeentelijke sportaccommodaties

Salamander (hal 1)	Sporthal	Lessen lichamelijke oefening, gymnastiek, 26 tafeltennistafels, 9 badmintonvelden, 3 volleybalvelden, 2 basketbalvelden, 1 combiveld, turnfaciliteiten, tribune.
Salamander (hal 2)	Sporthal	Lessen lichamelijke oefening, gymnastiek, 26 tafeltennistafels, 9 badmintonvelden, 3 volleybalvelden (4 oefenvelden), 1 basketbalveld, 1 combiveld.
Otterdonk	Gymzaal	Lessen lichamelijke oefening, gymnastiek, 8 tafeltennistafels, 1 badmintonveld, 1 volleybalveld, 1 oefenveld basketbal.
Schoolstraat	Gymzaal	Lessen lichamelijke oefening, gymnastiek, 8 tafeltennistafels, 1 badmintonveld, 1 volleybalveld, 1 oefenveld basketbal.
De Gaasjes (gymzaal)	Gymzaal	Lessen lichamelijke oefening, gymnastiek, 8 tafeltennistafels, 1 badmintonveld, 1 volleybalveld, 1 oefenveld basketbal.
De Gaasjes (sportveld)	Voetbalveld	1 wedstrijd/trainingsveld (gras)
De Gaasjes (paardensport)	Paardensport	2 Dressureringen
De Gaasjes (jeu de boules)	Jeu de Boules	2 banen voor beoefening Jeu de Boules
De Wiel (gymzaal)	Gymzaal	Lessen lichamelijke oefening, gymnastiek, 8 tafeltennistafels, 3 badmintonvelden, 1 volleybalveld, 1 basketbalveld.
De Wiel (tennis)	Tennisvelden	2 grasvelden en 1 kunstgrasveld voor beoefening van tennis
De Wiel (voetbal)	Voetbalsport	2 wedstrijdelden (gras) en 1/2 trainingsveld (gras)
Kelly van Zonzaal	Gymzaal	Lessen lichamelijke oefening, gymnastiek, 8 tafeltennistafels, 3 badmintonvelden, 1 volleybalveld, 1 basketbalveld.
Sportpark De Biezen	Voetbalsport	2 wedstrijdelden (gras), 1 wedstrijd/trainingsveld (kunstgras), 1,5 trainingsveld (gras)
Tennisbanen De Biezen	Tennisvelden	2 gravel tennisvelden
Sportpark Crispijn	Voetbalsport	2 wedstrijdelden (gras), 2/3 trainingsveld (gras)
Hertog-Janveld	Voetbalsport	1 wedstrijd/trainingsveld (gras)
Manege Crispijn	Paardensport	3 Dressureringen
Atletiek complex	Atletiek	6-laans atletiekbaan met enkelvoudige technische voorzieningen
Sportpark Dongekant	Voetbalsport	2 wedstrijdelden (gras), 1 wedstrijd/trainingsveld (gras), oefenhoek (gras)
Bas Dongen	Tennisvelden	14 tennisbanen (smashcourt)
Sportpark Alexander	Hocneysport	2 wedstrijdelden (kunstgras), 1 trainingsveld(gras).

De Vennen (zwembad)	Zwemsport	1 wedstrijdabad (25m), 1 recreatiebad, 1 buitenbad en overige voorzieningen (sauna, fitness, etc.)
De Vennen (handbal)	Hanbal	2 wedstrijd/traingsvelden (asfalt)
De Vennen (Jeu de Boules)	Jeu de Boules	24 banen
Voortgezet onderwijs (Cambreur College)	Schoolsport	1 gymzaal: Lessen lichamelijke oefening, gymnastiek, 8 tafeltennistafels, 1 badmintonveld, 1 volleybalveld, 1 oefenveld basketbal.
		1 sportzaal: lessen lichamelijke oefening, gymnastiek, 8 tafeltennistafels, 3 badmintonvelden, 1 volleybalveld, 1 basketbalveld.

16. Literatuurlijst

BOS Impuls. Op 10-11-2009 ontleend aan: <http://www.bosimpuls.nl/>

Combinatiefunctie. Op 10-11-2009 ontleend aan: <http://www.combinatiefuncties.nl/>

Gemeente Dongen (2005). Sportnota 2006-2009

Gemeente Dongen (2007). In Dongen doen we dingen samen. *Wmo beleidskader 2008-2011*.

Gemeente Dongen (2008). Subsidieprogramma gemeente Dongen periode 2009-2012.

Gemeente Dongen (2008). Nota lokaal seniorenbeleid 2009-2012.

Ministerie van VWS. (2008). *Tussenrapportage monitor/evaluatie sportbeleid*.

Ministerie van VWS. (2007). *Beleidsbrief 'De kracht van sport'*.

Ministerie van VWS (2008). Vernieuwing lokaal sportbeleid. *Visie- en ontwikkelgids*.

Sociaal en Cultureel Planbureau, WJH Mulier Instituut (2008). Rapportage sport 2008.

Sportservice Noord-Brabant (2007). Nulmeting sport & bewegen voor senioren.

Stichting Nationaal Sport Platform (2009). Nationale Sport Magazine.